

"YOKSULLUĞUN OLMADIĞI BİR TÜRKİYE'YE DOĞRU"

YOKSULLUĞUN AZALTILMASINDA MİKRO KREDİNİN ROLÜ VE GEREKLİ HUKUKİ DÜZENLEMELER KONFERANSI

15 MAYIS 2006

**“Yoksulluğun Olmadığı Bir
Türkiye’ye Doğru”**

**“YOKSULLUĞUN
AZALTILMASINDA
MİKROKREDİNİN ROLÜ
ve
GEREKLİ HUKUKİ
DÜZENLEMELER
KONFERANSI”**

Konuşmacı : Prof. Dr. Muhammad Yunus
Tarih : 15 Mayıs 2006
Yer : TBMM Eski Senato Salonu

**“Fukara Kalbine Her Kim Dokuna,
Dokuna Anın Sinesi Allah Okuna...”**

Yunus Emre

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
♦ Önsöz	7
♦ Diyarbakır Milletvekili Prof. Dr. Aziz Akgül'ün Konuşması	9
♦ TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın Konuşması	19
♦ Prof. Muhammad Yunus'un Konuşması	25
♦ Mikrokredi 2003 Türkiye Deklarasyonu	45

ÖNSÖZ

Fakirlere yönelik Grameen Bankası'nın kurucusu Prof. Muhammad Yunus'un sağladığı büyük destekler sonucunda "Grameen tipi" mikrokredi uygulaması 2006 yılının başında, Türkiye'de Diyarbakır başta olmak üzere Şanlıurfa, Van ve Batman'da uygulanmaktadır.

İnsanları adam yerine koyma teşebbüsü olan Mikrokredi uygulamasında öncelik, aşırı yoksul kadınlar olup, bunlardan teminat ve kefalet istenmez. Halbuki ticari bankalarda mikrokredi felsefesinin aksine, "ne kadar fazla paran ve teminatın varsa o kadar fazla önceliğin olur" mantığı hakimdir.

Yoksulluğa ve sefaletle karşı yürüttüğü mücadeleyle tüm dünyayı etkileyen bir model ortaya koyan Prof. Muhammad Yunus'un tecrübelerinden daha fazla yararlanmamız gerekir.

Bu bakımdan, Prof. Muhammad Yunus'un konferansının, başkasına muhtaç olmadan yoksulların kendi kendilerine gelir getirici faaliyetlerde bulunmayı özendireceği dikkate alındığında, ülkemizde fakirliğin azaltılmasında önemli katkıları olacağı muhakkaktır.

**"Mikrokredi"nin
Fakirliği Azaltma Stratejisi
Olarak Kullanılması**

Diyarbakır Milletvekili
Aziz Akgöl'ün
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Eski Senato Salonunda
Yaptığı Konuşma

Ankara, Türkiye
15 Mayıs 2006

Muhterem Başkanım, Değerli Misafirler,

Dünyada zengin ve fakir ayrımı olmaksızın 100'den fazla ülkede, 100 milyona yakın fakirin fakiri insanın, aileleri ile birlikte yaklaşık 500 milyon kişinin, mikrokrediden istifade ederek, insan onuruna yakışan bir hayat sürdürebilmelerine katkı sağlamak için yol gösteren, onlara öncülük eden, mikrokreditinin dünyadaki mimarı ve Türk dostu değerli insan Prof. Dr. Muhammad Yunus, Türkiye'ye hoş geldiniz.

9-11 Haziran 2003 tarihlerinde Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın davetlisi olarak Türkiye'ye gelen Prof. Muhammad Yunus, bu sefer TBMM Başkanı Sayın Bülent Arınç'ın davetlisi olarak Türkiye'ye gelmiştir.

Değerli Başkanım,

Fakirlikle mücadele konusunda sizinle istişare ettiğimizde, ne kadar çok duygulandığının ve bu maksatla yapılmasını önerdiğimiz her türlü çalışmaya gönülden ne kadar çok destek verdiğinizin ben canlı şahidiyim.

Burada yapmakta olduğumuz toplantı da, sizin fakirliği azaltmaya verdiğiniz büyük önemin bir göstergesidir. Bu bakımdan, başta Zat-ı Aliniz olmak üzere, TBMM'de bu konferansın düzenlenmesine katkı sağlayan herkese şükranlarımı sunarım.

Bugün Mikrokredi konusunda en az ben konuşacağım. Çünkü, Mikrokredi felsefesini kendisinden öğrendiğim değerli insan Prof. Muhammad Yunus'un söyleceklerini dinlemeyi sabırsızlıkla bekliyorum.

Ekonomik Büyüme Yeterli Değil

Gelişme İktisatçısı Amartya Sen'in 1998 yılında Nobel Ekonomi Ödülü almasına yol açan en önemli katkısı; işsizlik ve yoksulluğun, sadece makro ekonomik değişkenlerin doğru yönetimiyle ortadan kaldırılabilecek bir sorun olarak görülmesinin; teorik olarak da, deneysel olarak da bir temeli olmadığını ispatlamasıdır.

Amartya Sen, ekonomik büyümenin otomatik olarak istihdam artışına yol açacağı şeklindeki varsayımın artık geçerli olmadığını tespit etmiştir. Bu bakımdan, işsizlik ve yoksulluğun azaltılması için; ekonomik büyümenin yanında, bazı mikro tedbirlerin uygulanması gerekir.

Türkiye, Ak Parti iktidarında son 3 yılda ortalama olarak yaklaşık %8 büyüdü. Bu ülkemiz için çok başarılı bir gelişmedir. Söz konusu ekonomik büyüme, ülkemizde istihdam oluşturmakta olup, 2005 yılında işgücüne katılan yaklaşık 1.3 milyon kişiye bu sayede iş bulunabilmiştir.

Ancak, ülkemizde istihdam edilmeyi bekleyen yaklaşık 2.5 milyon işsiz bulunmaktadır. Söz konusu işsizlik sorununa da çözüm geliştirilmesi, ülkede huzur ve güvenin sağlanması yanında, refahın toplumda yaygınlaştırılması ve gelir dağılımındaki adaletsizliğin azaltılması bakımından hayati değerdedir.

Bu bakımdan, ekonomik büyümenin yanında, işsizliği ve yoksulluğu azaltmaya yönelik başka tedbirlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Ekonomik Büyüme Dışında, İstihdam Arttırıcı ve Yoksulluğu Azaltıcı Yaklaşımlar

İşgücüne katılan gençlerimizin iş bulmasına katkı sağlanması yanında, yoksul insanların onurlu bir şekilde yaşamalarına destek sağlanırken, inançlarımız gereği ve ecdadımızdan miras kalan geleneklerimiz ışığında, yoksulların asla avuç açmalarının sağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Türkiye’de yoksullara yönelik hibe şeklindeki yardımların istisnai olması gerektiğine inanıyoruz. Hibe şeklindeki yardımlar; çalışamayacak durumda olan yaşlılara, engellilere ve hastalara yapılmalıdır. Bu destek, insani ve toplumsal sorumluluk olmasının yanında, Devletin de sorumlulukları arasındadır.

Bu bakımdan, istihdamı artırmak ve yoksullara verilen desteklerin aleniliğinin önüne geçerek, yoksulların daha onurlu bir şekilde hayatlarını sürdürmelerine katkı sağlanması bakımından şu kanun tekliflerini TBMM Başkanlığı’na sundum:

- ♦ Orta ve Yüksek Öğretim Kurumlarının Son Sınıflarının Tamamında "Girişimcilik ve Kendi Hesabına Çalışma" İsimli Seçmeli Dersin Okutulmasına İlişkin Olarak Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi",
- ♦ "Kamu Görevlilerinin; Yaptıkları Görevin Özelliği ve İşin Niteliğine Bağlı Olarak, Kurumlarınca Uygun Görülenler; Kısmi Süreli, İş Paylaşımli ve Esnek Çalışma Süreleri ile Evde Çalışma Şeklinde İstihdam Edilebilmeleri ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleriyle ve halen yaptığı görev ile bir menfaat ilişkisi olmamak kaydıyla, Kazanç Getirici Faaliyetlerde Bulunabilmelerine İmkan Sağlayan Kanun Teklifi",
- ♦ "Teminat ve Kefalet Gösteremediği İçin Sermayeye Ulaşamayan Öncelikle Aşırı Yoksullar ve Yoksulların Kendi Kendilerine Gelir Getirici Faaliyette Bulunmalarına İmkan Sağlayacak Küçük Kredilerin Temin Edilmesini Sağlamak Maksudıyla, Mikro Finans Kuruluşları Hakkındaki Kanun Teklifi"

- ◆ "Dar Gelirli Ailelerin Geçimine Katkı Sağlanması Amacıyla, Her Aileden Bir Kişiyi Geçici İş Temin Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi",
- ◆ "Üretilen Milli Gelirden Öncelikle Aşırı Yoksullar Olmak Üzere Bütün Vatandaşların Asgari Bir Pay Almasına İmkan Sağlamak Maksudıyla, Vatandaşlık Geliri Verilmesi Hakkında Kanun Teklifi",
- ◆ "Bölgesel Asgari Ücretin Uygulanmasına İlişkin Olarak Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi",
- ◆ "Türkiye'de Girişimciliğin, Sanatkarlığın Geliştirilmesi Yanında Ekonominin İhtiyaç Duyduğu Ara İnsan Gücünün Oluşturulması Suretiyle İşsizliğin ve Yoksulluğun Azaltılması Maksudıyla, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi"
- ◆ "Türkiye'de Girişimciliğin ve Sermayenin Farklı Alanlarda Ortaya Çıkmasına İmkan Vererek Tedavi Hizmetlerinde Kullanılmakta Olan Teknolojilerin Vatandaşlarımızın Hizmetine Sunulması Yanında, Yeni İstihdam Alanları Oluşturulması Maksudıyla, Hususi Hastaneler Kanunu ile Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"
- ◆ "Dış Hekimliği, Veterinerlik ve Eczacılık Alanlarında Türkiye'de Girişimciliğin ve Sermayenin Farklı Alanlarda Ortaya Çıkmasına İmkan Vererek Vatandaşlarımızın Hizmetine Sunulması Yanında Yeni İstihdam Alanları Oluşturulması Maksudıyla, Sağlık Hizmetleri ile İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"

Türkiye'de Fakirliği Azaltma Stratejisi Olarak Mikrokredi

Ekonomik büyümenin tek başına fakirliğin azaltılmasında yeterli olmadığının farkında olan Prof. Muhammad Yunus; Mikrokredi stratejisini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda dünyada yaygınlaşarak uygulanmasına da katkı sağladı.

Mikrokredi; yoksul kişilerin kendi kendilerine gelir getirici faaliyette bulunmalarını sağlamak maksadıyla, kadınlara verilen küçük bir sermayeyi ifade eder.

Mikrokredi uygulamasında öncelik, aşırı yoksul kadınlar olup, bunlardan teminat ve kefalet istenmez. Halbuki ticari bankalarda mikrokredi felsefesinin aksine, "ne kadar fazla paran ve teminatın varsa o kadar fazla önceliğin olur" mantığı hakimdir.

Birleşmiş Milletler'in mileniyum hedeflerinden bir tanesi de "yoksulluğun 2015 yılına kadar %50 azaltılmasıdır". Mikrokredi, yoksulluğun azaltılmasında en etkin metodolojilerden birisi kabul edildiğinden, Birleşmiş Milletler, 2005 yılını "Uluslararası Mikrokredi Yılı" ilan etmiştir.

Mikrokredi Projeleri Türkiye dahil 100'den fazla ülkede başarılı bir şekilde yürütülmektedir. Mikrokredi uygulamasına Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan da büyük destek vermektedir.

Sayın Başbakanımızın direktifleri ile başlatılan Mikrokredi uygulama çalışmaları çerçevesinde İstanbul'da 9-10 Haziran 2003 tarihlerinde "Mikrokredi Vasıtasıyla Yoksulluğun Azaltılması Uluslararası Konferansı" düzenlenmiş ve konferansa Mikrokredi fikrinin babası olarak kabul edilen çok değerli bilim adamı Prof. Muhammad Yunus da Başbakanımız tarafından davet edilmiştir.

Türkiye Grameen Mikrokredi Projesi (TGMP), Prof. Muhammad Yunus ve Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın büyük destekleriyle, 18 Temmuz 2003 tarihinde Diyarbakır'da başlatılmış olup, üç yıla yakın bir süredir devam etmektedir.

Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Diyarbakır'da 6 kişiye, her birine 500'er milyon TL (500 YTL) olmak üzere toplam 3 milyar TL (3.000 YTL) vererek başlattığı Mikrokredi projesinde; 6 Mayıs 2006 itibarıyla; 3.187 aşırı yoksul kadına, haftalık geri ödemelerle, yıllık 500 YTL ile 3.000 YTL arasında olmak üzere 3.078.184 YTL kredi verilmiştir. Proje kapsamında, yaklaşık 70 farklı işte değerlendirilen kredilerden, vadesi gelenlerinin geri dönüş oranı %100'dür.

Proje, benim Mütevelli Heyeti Başkanlığını yürüttüğüm Türkiye İsrafı Önleme Vakfı ile Bangladeş'ten Grameen Trust ve Diyarbakır Valiliği'nin işbirliği ile yürütülmekte olup, projede Bangladeş'ten gelen proje yöneticisi ve alan yöneticisi yanında, 19 yerel personel çalışmaktadır.

Kredi miktarı, sermaye birikimi merdiveni yaklaşımıyla her yıl arttırılmaktadır. 2006 yılı içinde verilecek mikrokreditinin üst sınırı 3.000 YTL olacaktır. Kredi olarak alınan miktar, gösterilen başarı ve işin gelecekteki potansiyeli de dikkate alınarak, her yıl arttırılmakta olup, nihai amaç; kredi alan aşırı yoksulların, yoksulluk sınırı üzerine çıkarılarak birer küçük işletme sahibi olmalarıdır. Dilencilik kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunan hibe şeklindeki yardımların çok faydalı olmadığı değerlendirilmektedir.

Mikrokredi Vasıtasıyla Ne Yapılıyor?

Diyarbakır'da uygulanmakta olan proje çerçevesinde, mikrokredi çok farklı alanlarda kullanılmaktadır:

- ◆ Kredi alan kadınların %27'si; bakkal, kahvehane, terzi, kuaför, kasap, camcı, kasetçi, sobacı yanında, elektrik malzemesi, mermer dükkanı gibi dükkanları açmak,
- ◆ %18'i; hayvan alım-satımı, aşçılık, sebze ve meyve alım-satımı, hayvan yemi alım-satımı, halı alım-satımı, biber alım-satımı, boyacılık için malzeme alımı gibi ticari faaliyetler,
- ◆ %17'si; süt ineği, inek, keçi ve koyun yetiştiriciliği gibi faaliyetler,
- ◆ %16'sı; el sanatları, yoğurt yapımı, peynir yapımı, çocuklar için kıyafet yapımı, tatlı yapımı, çeyizlik eşya yapımı gibi değişik üretim faaliyetleri,
- ◆ %10'u; güzellik malzemesi satımı, bisiklet kiralama, dikiş-nakış makinesi alımı, çamaşır makinesi alıp temizlik faaliyeti, motosikletle eşya taşıma, buzdolabı alıp buz satımı gibi hizmetler;
- ◆ %8'i; seyyar olarak sebze, kıyafet, ekmek, çikolata, çerez ve balık satışı,
- ◆ %4'ü ise; sebze, pamuk, buğday yetiştiriciliği gibi ziraat işinde kredi kullanmaktadırlar.

Türkiye'de bir mikro finans sektörünün oluşturulmasına yönelik gerekli hukuki alt yapı için TBMM'ye sunduğum "**Mikro Finans Kuruluşları Hakkındaki Kanun Teklifi**" TBMM'de değerlendirme aşamasında olup, söz konusu Kanun Teklifinin en geç 2006 yılında kanunlaşacağını ümit ediyorum.

Terörün uluslararası ilişkiler yönü çok önemli de olsa, terör dahil kapkaç, çetecilik ve hırsızlığın ana kaynağı işsizlik ve yoksulluktur. Bunun önlenmesi için, sadece polisiye tedbirlerle mücadele edilmesi yeterli değildir.

Mikrokredi uygulamasının yaygınlaşması suretiyle; aileye çok az dahi olsa bir gelirin gelmesini sağlayarak, ailenin en temel ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlanırken, halen toplumun kanayan yarası durumundaki; hırsızlık, kapkaç, terör ve çeteciliğin de azaltılması hedeflenmektedir.

Mikrokredi projesine mali destek sağlanması amacıyla, 21-30 Kasım tarihleri arasında Ankara'da "Dünyada Yoksullukla Mücadele" isimli bir sanat bienali organize edilmiştir. Üçü İtalyan ve ikisi Türk olmak üzere beş jüri üyesi; 32 ülkeden 814 sanatçının gönderdiği 1.099 eseri, değerlendirerek "yoksulluk" kategorisinde beş ve "serbest" kategorisinde 15 eseri ödüle layık görmüştür.

Mikrokredi Projesi kaynağının büyük çoğunluğunu bağışlar oluşturmaktadır. Bienale gelen eserlerin satışından elde edilecek gelir de, aşırı yoksul kadınların kendi kendilerine iş kurmalarına imkan sağlayacak Mikrokredi projesinde kullanılmaktadır.

Türkiye Mikrokredi Projesi Çeşitli Tezlere Konu Oldu

Diyarbakır'daki Mikrokredi Projesini;

- ♦ Boğaziçi Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde, 2004 yılında, Sinem Özer tarafından **"Turkey's Experience with Microcredit the New Governmental Strategy"** isimli yüksek lisans tezi olarak,
- ♦ Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, İktisat Anabilim Dalı, İktisat Teorisi Bilim Dalında, İkbâl Begüm Kösemen tarafından 2004 yılında **"Yoksulluk Çizgisi Altındaki Nüfusa Mikrokredi Uygulaması ve Türkiye'deki Boyutu"** isimli yüksek lisans tezi olarak,
- ♦ İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, Kadın Çalışmaları Bilim Dalında, 2005 yılında, Bahar Yiğitbaş Akça tarafından **"Kadın Yoksulluğu ile Mücadele Stratejisi Olarak Mikrokredi: Türkiye Diyarbakır Grameen Bank Mikrokredi Projesi Örneği"** isimli yüksek lisans tezi olarak,
- ♦ 2005 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Fikret Adaman ile Tuğçe Bulut tarafından mikrokredi ampirik araştırma konusu yapılmış ve Tuğçe Bulut ayrıca, 2005 yılında Türkiye'deki Mikrokredi uygulamalarını analiz eden ve İngiltere'de University of Cambridge'de; "Modern Society and Global Transformations" alanında **"Market Economy in the Service of the Society"** isimli master tezi olarak

incelemişlerdir.

Yukarıda belirtilen son tezde kullanılan ankette; **"Yoksulluk nedir?"** sorusuna fakir kadınlar, çoğunlukla **"Yoksulluk, adam yerine konmamaktır"** şeklinde cevap vermişlerdir.

Mikrokredi projesi ise, teminat olmadan, kefalet olmadan ve geri dönüşü %100 olan bir insanları adam yerine koyma projesidir.

TBMM ve Türkiye İsrافی Önleme Vakfı'nın müşterek organize ettiği bu konferansa katılımınızdan dolayı hepinize şükranlarımı sunarım.

Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Prof. Muhammad Yunus'un katıldığı ve İstanbul'da 9-10 Haziran 2003 tarihlerinde Türkiye İsrarı Önleme Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı ve Diyarbakır Milletvekili Prof. Dr. Aziz Akgöl tarafından düzenlenen "Mikro Kredi Vasıtasıyla Yoksulluğun Azaltılması Uluslararası Konferansı".

**TBMM Başkanı
Sayın Bülent Arınç'ın
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Eski Senato Salonunda
Yaptıkları Konuşma**

Ankara, Türkiye
15 Mayıs 2006

Saygıdeğer Konuklar;

Kıymetli Misafirler,

İnsanlığın ve toplumumuzun huzurunu tehdit eden en temel sorunların başında gelen yoksulluğun, böylesine önemli bir konferansta Meclis çatısı altında bilimsel bir yaklaşımla değerlendirilmesinden büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Yoksullukla mücadele konusunda yaptığı çalışmalarla tüm dünyaya örnek olan ve milyonlarca insanın hayatını değiştiren değerli konuğumuz Profesör Doktor Sayın Muhammad Yunus'a, Meclisimize hoş geldiniz diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli Katılımcılar,

Dünya kaynaklarının dengesiz dağılımı sonucunda ortaya çıkan yoksulluğu insanlığın ortak suçu olarak değerlendiriyorum.

Bugün maalesef ünlü bir düşünürün, "Zenginlerin zevkleri, fakirlerin gözyaşları ile satın alınır" sözleriyle çarpıcı bir şekilde ifade ettiği bir dünya manzarasıyla karşı karşıyayız.

Bir çok ülkede en temel ihtiyaç maddelerinin bulunamamasının yarattığı aşırı yoksulluk nedeniyle ölümler yaşanırken; gelişmiş ülkelerdeki durum ise inanılmaz bir çelişkiyi ortaya koyuyor.

Kişisel hırslar ve tüketim çılgınlığı yüzünden, bugün modern dünya onuru kırılan, acı içinde hayatını kaybeden insanların dramına şahit oluyor.

Tarihe baktığımızda bir çok gelişmiş ülkenin, yoksulluğun kavurduğu toplumların kaynaklarının üzerinde yükseldiğini görüyoruz.

Yetersiz beslenmeye bağlı ölümlere çare üretmekten uzak kalan insanlık, lüks yaşama ve kitlelerin katliamına neden olabilecek silahlara trilyon dolarlar harcayabilmektedir. Gelişmiş ülkelerde en sıradan kabul edilen lüks harcamaların bedeli, yoksul toplumların temel besin kaynaklarını karşılamaya fazlasıyla yeterlidir.

Maalesef baş döndürücü bir hızla gelişen teknolojiye, bilime rağmen yoksulluk hala tüm insanlığın ve ülkemizin en büyük ortak sorunu olmayı sürdürüyor.

Acaba tüm dünya, daha doğduğu anda açlık, susuzluk ve yoksullukla yüzleşmek zorunda kalan çocukların gözlerindeki acının yakıcılığından rahatsızlık duymuyor mu?

Bir tarafta hesapsızca tüketilen kaynaklar, diğer tarafta kaybolan, gölgeleşen hayatlar. Konuştuğumuz sorun yoksulluk, ama bence üzerinde en çok düşünülmesi gereken konu insanlığın bu vicdanları yaralayan duyarsızlığıdır.

Bu olumsuz durumun hepimize yüklediği sorumluluğun ağırlığını vicdanında hissederek yola çıkmış ve yoksul insanlar için umut ışığı olmuş Sayın Prof. Dr. Muhammad Yunus'u Meclisimizde konuk etmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Yoksulluğa ve sefaletle karşı yürüttüğü mücadeleye tüm dünyayı etkileyen bir model ortaya koyan Sayın Yunus'un tecrübelerinden daha fazla yararlanmaya hepimizin ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Dünyada büyük ilgi gören mikro kredi projesi, ülkemizde ise Meclisimizin en çalışkan Milletvekillerinden biri olan Prof. Dr. Sayın Aziz Akgül'ün öncülüğünde, hükümetimiz tarafından 18 Temmuz 2003'te hayata geçirildi.

Yoksullar Bankasının kurucusu Sayın Muhammad Yunus'un sağladığı büyük destekler sonucunda mikro kredi uygulaması şu anda, Diyarbakır başta olmak üzere Siirt, Şanlıurfa, Van ve Batman da uygulanıyor.

Verilen krediler, tarımdan hayvancılığa, ticaretten el sanatlarına kadar bir çok alanda yoksulluğu derinden yaşayan vatandaşlarımıza umut oldu.

Ağırlıklı olarak kadınların yoğun ilgi gösterdiği proje ile ilgili verileri incelediğimde, beni en çok etkileyen rakam kredilerin geri ödenme oranı oldu. Dünya çapında mikro kredi imkanlarından yararlanan insanlardan yüzde 98'si geri ödemede bulunurken ülkemizde bu rakam yüzde yüzdür.

Yoksul insanlarımızın kadirşinaslığını gösteren bu çarpıcı rakam mikro kredi uygulamasının sağlıklı yürüdüğünü de ortaya koymaktadır.

Ben mikro kredi uygulamasının mimarı Sayın Muhammad Yunus başta olmak üzere, projenin ülkemizde hayata geçmesini sağlayan Sayın Akgül'e ve tüm emeği geçenlere Meclisimiz ve milletimiz adına teşekkür ediyorum.

İnanıyorum ki bu proje, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bir çok yoksul insanımızın dertlerine bir nebze olsun derman olacaktır.

Saygıdeğer Konuklar,

Milletimizin en yüce temsil makamı olan Meclisimiz, yoksullukla mücadele konusunda gereken hassasiyeti her zaman göstermektedir.

Yoksulluğun azaltılması konusunda böylesine anlamlı bir konferansın düzenlenmesine öncülük eden Diyarbakır Milletvekili Sayın Aziz Akgül başta olmak üzere, tüm emeği geçenleri bir kez daha yürekten kutluyorum.

Yoksulluğa karşı mücadelenin tüm dünyadaki önemli isimlerinden biri haline gelen Sayın Muhammad Yunus'u dinlemek üzere sözlerime son veriyor, hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Diyarbakır Milletvekili Prof. Dr. Aziz Akgül'ün Müteveli Heyeti Başkanı olduğu Türkiye İsrafı Önleme Vakfı'nın yürüttüğü Diyarbakır Mikrokredi Projesinin Başlangıcı olan 18 Temmuz 2003 tarihinde, Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından verilen ilk mikrokredi çeki.

Fakirliğin Olmadığı Bir Dünya Oluşturmak

**Muhammad Yunus'un
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Eski Senato Salonunda
Yaptığı Konuşma**

**Ankara, Türkiye
15 Mayıs 2006**

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Sayın Başkanı,

Değerli Misafirler,

Türkiye'de bulunmaktan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin saygın ödülünü almaktan dolayı son derece onur duymaktayım. Türk Parlamenterlerine ve saygıdeğer misafirlere hitap etmek ve deneyimlerimi sizlerle paylaşmak fırsatını bulduğum için, kendimi çok imtiyazlı hissediyorum. Ülkenizde olmanın benim için heyecan verici bir olay olduğunu tekrar belirtmek isterim.

Beni Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde huzurunuzda konuşmaya davet ettiği için, TBMM Başkanı Sayın Bülent Arınç'a teşekkürler ederim.

Diyarbakır Milletvekili Prof. Dr. Aziz Akgül'ün öncülüğünde, Türkiye İsrافی Önleme Vakfı tarafından İstanbul'da düzenlenen "Yoksulluğun Azaltılmasında Mikrokredi Uluslararası Konferansı" için, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti üzerine, 9-11 Haziran 2003 tarihleri arasında Türkiye'ye geldim.

Başbakan Sayın Erdoğan bu konferans sonrasında, Türkiye'deki Grameen tipi ilk mikrokredi programını 18 Temmuz 2003 tarihinde Türkiye'nin Güneydoğusunda yer alan Diyarbakır ilinde başlattı.

Türk Hükümeti'nin, Grameen Trust'ın, Diyarbakır Valiliği'nin, Türkiye İsrافی Önleme Vakfı'nın ve diğer bütün sponsorların desteği sayesinde; mikrokredi programı başlatıldığından beri 3.000'den fazla kredi alan kişiye ulaştığını ve o bölgedeki en fakir kadınlara, imkanlarını genişletme konusunda yardım ettiğini görmekten mutluyuz. Bu bakımdan; Sayın Başbakan'a, TBMM Başkanı Sayın Bülent Arınç'a, Diyarbakır Mikrokredi Projesinin öncülüğünü yapan Diyarbakır Milletvekili Prof. Dr. Aziz Akgül'e ve Hükümetinize, fakirlikle mücadele alanında yaptıklarından dolayı hayranlık duymaktayım.

Fakirlikle Mücadele

Fakirlikle mücadele, bugün dünyada herkesin önünde duran en acil çözülmesi gereken konudur. Bir yandan, dünya eşi görülmemiş bir ilerleme kaydederken, diğer yandan fakirlik içinde yaşayan insanların mutlak sayısında artış olmaktadır. Dünyanın bir bütün olarak, her zamankinden daha zengin olduğu, teknoloji ve bilim alanında daha önce görülmemiş gelişmeler yaşandığı bir dönemde, bugün yerküremiz üzerinde 1 milyardan fazla insan; hayatlarını yetersiz beslenme, yetersiz sağlık ve sosyal güçsüzlük ile tanımlanan bir biçimde sürdürmeye devam etmektedir.

Ancak, asla ümitsiz olmamak gerekir. Fakir insanlarla çalışmaktan edindiğim tecrübelerime göre; eğer fakir kişilere diğerlerine verdiğimiz benzer fırsatlar verirsek, onların da kendilerini fakirlikten kurtaracaklarına kesinlikle inanıyorum. Fakirlik, fakir insanlar tarafından oluşturulmamıştır. Aksine fakirlik, dünya için tasarlanmış olduğumuz ekonomik ve sosyal sistem tarafından oluşturulmakta ve sürdürülmektedir. Fakirliğin temelindeki sebebin, diptekilerin yetenek yokluğunun değil, üsttekilerin başarısızlığı olduğunu görmemiz gereklidir.

Bir insan dünyaya, sadece kendisine bakacak şekilde değil, aynı zamanda dünyanın genel olarak refahını geliştirmeye katkıda bulunmaya müsait olacak şekilde donanımlı olarak gelir. Bu sebeple, fakirlikle başa çıkmak için, beynimizde sorgulama sürecini başlatırken, diğer taraftan düşünce kalıplarımızı, kavramlarımızı ve kurumlarımızı yeniden tasarlamamız gerekir. Eğer bunu yaparsak, fakirliğin olmadığı bir dünya oluşturabiliriz. Bunun için yapmamız gereken tek husus; fakirleri, yoksulluk tuzağından kurtaracak şekilde, etraflarına sardığımız zincirlerden kurtarmaktır.

Milenyum Kalkınma Hedefleri

Birleşmiş Milletler tarafından, 2000 yılı Birleşmiş Milletler Zirvesinde, “Milenyum Kalkınma Hedefleri” açıklandığında çok mutlu olmuştum. Bu hedeflerin en cesaret verici olanı, “2015 yılına kadar aşırı yoksulluğu yarıya indirmek” olanıdır. Birleşmiş Milletler üyesi her ülke bu hedefe ulaşmayı öngören dokümanı imzalamıştır. Şimdi bu hedefe ulaşmayı başarmamızı garantileyecek adımların atılması sırasındır. Bu hedefe ulaşmak için, önümüzde on seneden daha az bir süre mevcuttur. Ancak bu istikametteki faaliyetlerimizde asla başarısız olmamamız gerekir.

Sizlerle düşüncelerimi ve deneyimlerimi paylaşıırken, çok heyecan ve mutluluk duyuyorum. Çünkü, fakirliğin yarıya indirilmesi ve nihai olarak ortadan kaldırılması, başarabileceğimize inandığım gerçekleşebilir bir hedeftir. Ancak, sadece bunu gerçekten bütün kalbimizle istememiz gerekir.

Grameen Bankası

Fakirlikle ilgilenmeye çok önceleri başladım. Çünkü yaşadığım çevrenin her tarafında fakirlik vardı ve ondan kaçamazdım. 1974 yılında, Bangladeş'te sürmekte olan korkunç açlığın arka planında, ders verdiğim üniversitenin sınıflarında güzel ekonomi teorileri öğretmeyi kendim için zor bir durum olarak gördüm. Birden, yıkıcı açlık ve fakirliğin önünde bu teorilerin boşluğunu hissettim.

Etrafımdaki insanlara yardımcı olmak için, hemen çok acil bir şeyler yapmak istedim. Neler yapabileceğimi bilemediğim için, birebir ilişkilerle başkalarına faydalı olmam için bir yol bulmaya, sadece bir kişi olsa bile ona yardım ederek, hiç olmazsa bir gününü daha kolay geçirmesine yardım etmeye karar verdim. Bu

durum beni, fakir insanların günlük geçimlerini biraz daha iyiye götürme çabalarını desteklemek için, gerekli çok küçük miktarlardaki paraları bulmaktaki çaresizliğe çözüm oluşturma ve bu maksatla mücadele yapmaya itti.

Çevremdeki bir kadının, ürettiği bütün ürünlerini, borç verenin belirlediği fiyattan satın alma yönünde, borç verene istisnai hak vermek kaydıyla, 0,25 dolar borç aldığını keşfettiğimde şok oldum. Bu durum, kanaatime göre, köle işçi çalıştırmanın bir başka biçimiydi.

Ders verdiğim üniversitenin yerleşkesine en yakın köyde bu borç verme "ticaretinin", bir başka ifadeyle "tefecilik" kurbanlarının bir listesini yapmaya karar verdim. Listem tamamlandığında, toplam 27 dolarlık bir meblağ için 42 kurbanın adlarını içermekteydi. Bu kurbanları "tefecilerin" kışkacından kurtarmak için, kendi cebimden bu 27 doları sunmaktan başka daha iyi bir yol düşünemedim.

Bu küçük eylemin insanlarda uyandırdığı heyecan, benim bu konuya daha fazla ilgi göstermemi sağladı. Bu sırada aklımda oluşan soru şuydu: "Eğer bir tek kişi bu kadar az para ile bu kadar çok kişiyi mutlu edebiliyorsa, neden daha fazla benzer faaliyet yapmayalım?"

O zamandan beri, yapmaya çalıştığım husus bunu gerçekleştirmektir. Bu bakımdan, ilk yaptığım faaliyet, üniversitenin yerleşkesinde bulunan banka ile fakir insanları doğrudan ilişkiye geçirmektir. Fakat, bu maalesef mümkün olmadı. Banka, fakirlerin kredi vermeye değer olmadıklarını söyledi. 1976 yılında, aylarca süren çabalarım başarısızlığa uğradıktan sonra, fakirlere verilecek kredilerin garantörü olmayı teklif ettim. Elde edilen mükemmel netice, beni gerçekten şok etti.

Fakir insanlar, tek tek her faaliyet için aldıkları teminatsız kredileri zamanında geri ödediler. Fakat, bu programı mevcut bankalar ile birlikte geliştirme konusunda yaşanan güçlükleri ortadan kaldırmak için çalışmaya devam ettim. Birkaç yıl sonra, fakirler için herhangi bir kefalet olmaksızın kredi vermeyi amaçlayan ayrı bir banka kurmaya karar verdim. Nihayet 1983 yılında, bunu yapmaya muvaffak oldum. Bu bankaya Grameen Bankası (GB) veya Köylü Bankası adını verdim.

Grameen Bankası bugün, Bangladeş'te hemen hemen bütün köylerde 6 milyondan fazla fakir insana kredi vermekte olup, bunların %96'sı kadındır. Bankanın sahibi kredi alan fakir insanlardır. Banka toplam olarak 2006 Şubat ayı itibarıyla 5,3 milyar dolar kredi vermiş olup vadesi gelen 4,7 milyar dolarlık kredi zamanında geri ödenmiştir. Kredilerde geri ödeme oranı %99 mertebesinde. Grameen Bankası bu işlemleri yaparken ayrıca kârlı bir kuruluş haline gelmiştir.

Grameen Bankası, finansman açısından kendi kendine yeterlidir. 1995 yılından beri, finansmana katkı için bağış almamaktadır. Ayrıca 1998 yılından beri de, iç piyasadan kredi almayı kesmiştir. Verilen kredi portföyünün yüzdesi olarak mevduat oranı %113'tür. Mevduata ilave olarak, Grameen Bankası (GB)'nin kendi kaynaklarını da göz önüne alırsak, bu oran %135'e ulaşır.

Bankadan borç alanların sayısı; 2006 sonu itibariyle 8 milyon kişiye ve 2010 yılı itibariyle 12 milyon kişiye ulaşacaktır. Bütün bu büyüme, Grameen Bankası'nın kendi mevduatları ile gerçekleşmekte olup, mevduatlar şube ağıının genişlemesi-ni destekleyecek bir oranda artmaktadır. Yeni Grameen Bankası şubelerinin mevduattan gelen kendi paralarıyla faaliyet göstermeleri ve faaliyetlerinin ilk yılın sonunda da başabaş noktasına gelmeleri istenir.

Grameen Bankası, fakir ailelere şu kredi çeşitlerini sağlamaktadır:

- ◆ Gelir getirici faaliyetler için mikrokredi,
- ◆ Konut edindirme kredileri,
- ◆ Öğrenci kredileri, ve
- ◆ Mikro işletme (girişimci) kredileri.

Diğer taraftan, Grameen Bankası dilencilik yapmakta olanlara dilencilikten kurtulmaları ve daha onurlu bir şekilde yaşamalarını sağlamak için faizsiz kredi de vermektedir. Kredi alan üyeleri için emeklilik fonu ve sigorta ürünleri dahil, çekici tasarruf imkanları da sunmaktadır.

1984 yılından beri, fakirler için konut için kredi vermekteyiz. Ortalama 202 ABD dolarına denk gelen konut edindirme kredileri sayesinde, Bangladeş'te 600,000'den fazla konut yapılmıştır. Konut kredileri için, toplam 127 Milyon ABD doları kaynak ayrılmıştır.

Ayrıca, Grameen Bankası'ndan kredi alan üyelerimizin çocukları için, eğitim desteği de sunmaktayız. Grameen Bankası; üyelerinin çocuklarının okullarda daha başarılı olmaları için öncelikle kızlar olmak üzere, her yıl Grameen üyelerinin okuyan çocuklarına burs vermektedir.

2006 yılının başına kadar, çeşitli eğitim kademelerinde olan 23.976 öğrenci burs almıştır. Eğitimde lise seviyesine ulaşmayı başaran öğrencilere, yüksek öğrenim bursları verilmekte olup, bunun kapsamına; eğitim, eğitim gereçleri ve diğer okul masrafları dahildir. 2006 yılının başına kadar Grameen Bankası 10.000 öğrenciye yüksek öğrenim bursu vermiştir.

Kredi alanların birçoğu; mesela piyasaya yakınlık, ailede ticaret deneyimi olan erkeklerin bulunması vb gibi sebeplerle, iş hayatında diğerlerine nazaran daha hızlı ilerlemektedir. Grameen Bankası böyle hızla ilerleyen üyelerine "mikro işletme kredileri (girişimcilik)" adlı daha büyük miktarda krediler sağlamaktadır. Bu kredinin büyüklüğünde bir sınırlama yoktur. 660.000'den fazla üye; traktör, sulama pompası ve nakliye aracı gibi ihtiyaç duyulan araç ve gereçlerin temin edilmesini desteklemek için mikro işletme kredisi almış olup, ayrıca nakliye amaçlı nehir aracı ve balıkçılık da girişimcilik kredisinin yaygın olarak kullanıldığı alanlardır.

Köy Telefon Programı

Teknoloji alanında çok fakir kişiler için yenilikler getirdik. Bildiğiniz gibi, muazzam bir teknolojik yenilik çağında yaşamaktayız. Ancak şu anda, sadece durumu iyi olanlar bundan yararlanmakta, bu da zenginler ile fakirler arasında bulunan farkın daha da açılmasına sebep olmaktadır. Teknolojiyi fakirlere ucuz ve uygun şartlarda ulaştırmak için enerjimizi tahsis etmediğimiz taktirde, fakirler teknolojik yeniliklerden yararlanamayacaklardır.

Grameen'in Köy Telefonu Programı, teknolojinin fakirlerin hayatında nasıl önemli değişiklikler yapabileceğinin bir örneğidir.

Köy Telefonu Programı; internet imkanına sahip cep telefonları temin ederek, çoğu hallerde bu hizmetin daha önce hiç bulunmadığı Bangladeş köylerinin yarısından fazlasında, Grameen Bankası'ndan kredi alanları "telefoncu bayanlar" haline getirmiştir.

2006 yılının başında, Bangladeş köylerinin yarısından fazlasında, telefon hizmetleri satan 200.000'den fazla "telefoncu bayan" mevcuttur. Telefoncu bayanların sayısının 2006 yılı sonu itibarıyla 400.000'i ve 2010 yılında bir milyon aşması beklenmektedir. Telefoncu bayanlar bu telefonlarla çok kârlı bir iş yapmaktadırlar.

Söz konusu telefonların çoğu, güneş enerjisiyle çalışmaktadır. Çünkü, o köylerde elektrik yoktur. Ayrıca, cep telefonlarıyla internet hizmetlerini de başlatmış bulunmaktayız. Bangladeş'in fakir halkına hem bilgi teknolojisini ve eğitimi getirmek ve hem de Bangladeş'te iletişim teknolojisi kapasitesini oluşturmak için, diğer Grameen şirketleri de kurulmuştur.

Köy Telefonu Programında kazandığımız deneyim; eğer fakirlerin bilgi iletişim teknolojisine erişimini sağlayabilirsek, bu teknolojinin fakirlerin kaderini çarpıcı bir şekilde değiştirebileceğini göstermiş ve beni de fazlasıyla bu alanda faaliyet göstermek için ikna etmiştir.

Ben, uzun süreden beri kredinin bir insan hakkı olarak kabul edilmesi gerektiğini savunuyorum. Fakir kişilerin, fakirlikle mücadele etmesine yardımcı olmak için makul her türlü yönetimi teşvik etmekte ve desteklemekteyiz. Fakirler için mikrokredi imkanının mevcut olması, diğer fakirlikle mücadele yöntemlerinin cesaretini kırmamalı veya bunları yavaşlatmamalıdır. Aksine mikrokredi; diğer bütün farklı mücadele yöntemlerine bir ivme kazandırmalıdır. Mikrokredi, uygulaması muhtemel bütün diğer fakirlikle mücadele yöntemlerinin, köy telefon programında olduğu gibi, daha iyi sonuç vermelerine yardımcı olur.

Dilenciler İş Sahibi Haline Gelebilir

Grameen Bankası, sadece dilencilere mahsus kredi vermek üzere bir program başlattı. Dilencileri, kırsal kesimdeki evlerinden dilenmek için çıkarken, Grameen Bankası tarafından finanse edilen ve toplum tarafından yaygın olarak talep edilen hediyelik veya tüketim malzemelerini taşımaya davet etmekteyiz. Bu durumda, hem satış yapabilirler ve hem de dilencilik yapabilirler. Eğer satış faaliyetleri büyüyerek ilerlerse zaman içinde bu kişiler dilenciligi tamamen terk edebilirler.

Bu programa, şimdiye kadar yaklaşık 70.000 dilenci katılmış olup, tipik dilenci başına 10 dolar kadar bir kredi almışlardır. Hatta bazı dilencileri telefoncu bayan haline getirmek için telefon kredileri de verdik. Eğer işi idare etmekte zorluk çekerlerse, çalışacak bir kişi bulmalarına veya işi daha iyi yönetecek bir ortaklığa girmelerine yardımcı olmaktadır.

Mal varlığı sahibi olmak, gelir elde edilmesinde çok kritik bir rol oynar. Grameen Bankası'nın; insanlara, arazi, büyükbaş hayvan, kümes hayvanı vb. gibi gelir kazandırıcı varlıklara sahip olma konusunda nasıl yardım ettiğini görmekteyiz. Telefoncu bayanlar deneyiminden, cep telefonlarının nasıl gelir getiren bir araç haline dönüşebileceğini öğrendik. Bu deneyimi dilencilere yansıttık. Eğer önemli sayıda dilenci dilenmeyi bırakırsa, bu durum, fakirlerin ve hatta dilencilerin bile, kendilerine finans imkanları sunulduğu takdirde, kendi becerileri ile kendi problemlerini çözme yönündeki doğal kapasitesini geniş çapta gösterecektir.

Fakirler Mikrokrediden Yararlandı mı?

Grameen Bankası'nın kendi iç anketlerine göre; aşağıda da bazıları verilen ve hizmet ettiği fakir ailelere sağladığı programların etkilerini izlemek için, Grameen Bankası tarafından tespit edilen ve aşağıda verilmiş olan "10 gösterge" esasında yapılan değerlendirmelerde, kredi alanların %56'sı, Bangladeş ölçeğinde 2005 yılı itibariyle yoksulluk sınırını aşmıştır:

- ♦ Ailenin en az Tk 25,000 (\$385) değerinde veya teneke çatılı bir evde yaşaması veya aile fertlerinin yer yatağı yerine karyolada yatabilmeleri.
- ♦ Aile fertlerinin temiz kuyu suyu, kaynamış su veya şap, arseniksiz, arıtıcı tabletler veya testi süzgeçleri kullanılarak temizlenen suyu içmeleri.
- ♦ Ailenin altı yaş üzerindeki bütün çocuklarının okula gitmeleri veya ilk okulu bitirmeleri.
- ♦ Kredi alanların asgari haftalık kredi taksit tutarının Tk 200(\$3) veya üzerinde olması.

- ♦ Ailenin hijyenik tuvalet kullanması.
- ♦ Aile fertlerinin günlük kullanım için yeterli giysilere, kış mevsimi için şal, süveter, battaniye gibi kışlık eşya ve giysilere ve sivrisineklerden korunmak için sivrisinek cibinliklerine sahip olmaları.
- ♦ Ailenin ek gelir ihtiyacında oldukları zaman söz konusu gelir kaynaklarına başvurabileceği sebze bahçesi, meyve ağaçları gibi ek gelir kaynaklarına sahip olması.
- ♦ Kredi alanların şahsi tasarruf hesaplarında, yıllık ortalama Tk.5,000(\$77) tutarında bir bakiyeyi bulundurabilmesi.
- ♦ Ailenin tüm yıl boyunca günde üç öğün doyurucu yemek yemede zorluk çekmemesi, yani ailenin hiçbir ferdinin yıl boyunca hiç açlık çekmemesi.
- ♦ Aile fertlerinin her birisinin kendi sağlık durumlarına dikkat etmesi gerekir. Eğer aile fertlerinden herhangi birisi hastalanırsa, ailenin yeterli sağlık seviyesine sahip olabilmesi için, ailenin gerekli tüm sağlık masraflarını karşılayabilecek yeterli mali gücünün bulunması.

1998 yılında yapılan bir Dünya Bankası araştırması; Grameen Bankasından kredi alanların %5'inin her yıl fakirlik sınırını aştığını ortaya koymuştur. 2003 yılında, Shahid Khondkar tarafından yayınlanan bir Dünya Bankası araştırması; uzun dönemde Bangladeş'te yürütülen mikrokredi programlarının, orta fakirlik derecesinden ziyade aşırı fakirlik üzerinde daha büyük bir etki yaptığını göstermiştir.

Grameen Bankası üzerinde değişik açılardan yapılan diğer araştırmalar; mikrokredinin, bunu alanlar arasında aşağıdaki hususlarda olumlu yönde önemli etki gösterdiğini belirtmektedir:

- ♦ Artan gelir,
- ♦ Daha iyi beslenme,
- ♦ Giyim konusunda daha iyi harcama imkanı,
- ♦ Daha iyi konut imkanı,
- ♦ Daha düşük bebek ölümü,
- ♦ Daha düşük doğum oranı,
- ♦ Aile planlama uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- ♦ Daha iyi sağlık bakımı imkanı,
- ♦ Çocuklar için daha iyi eğitime erişme imkanı,
- ♦ Kadınların ekonomik ve sosyal yönden güçlenmesi ve
- ♦ Kadınların sosyal ve politik faaliyetlere katılımının artması.

Bangladeş ve Dünya Genelinde Mikrokredi

Bangladeş sadece mikrokreditin ortaya çıktığı yer değil, aynı zamanda en büyük mikrokredi programlarının ve bu programların en çok sayıda olduğu ülke olarak kabul edilmektedir. Bangladeş'te mikrokredi yoluyla 15 milyondan fazla kişiye ulaşılmış olup, bu sayı aileleri ile birlikte ülke nüfusunun yaklaşık yarısını temsil etmektedir.

Bangladeş'te mikrokredi uygulama başarı, Bangladeş'te yürütülen diğer sosyo-ekonomik kalkınma faaliyetlerinde sağlanan önemli başarılarla birlikte ele alındığında, Milenyum Kalkınma Hedefleri'ne ulaşılmasında Bangladeş'in daha kararlı bir şekilde yol almasına yardımcı olmaktadır. Eğer doğru politikalar kararlı bir şekilde uygulanırsa, Bangladeş'te fakirliğin 2015 itibariyle yarı yarıya azaltılması kuvvetle muhtemeldir.

Grameen Mikrokredi Deneyimini Diğer  lkelere Nasıl Uyarlayabiliriz?

Grameen felsefesi ve yaklaşımı dünya genelinde birçok ülkede uygulanmaktadır. 1997 yılındaki Mikrokredi Zirvesi, 2005 yılı itibariyle 100 milyon fakir aileye ulaşma hedefini tespit etmiştir. Her ne kadar nihai rakamlara sahip değilsek de, mevcut gidişattan, 2005 yılı itibariyle bu rakamı aştığımız görülmektedir. Bu husus, insanlık olarak  ğ nmemiz gereken bir başarıdır.

Birleşmiş Milletlerin başlattığı kampanya tarafından, "Milenyum Kalkınma Hedeflerine" ulaşmak için II. Aşama için tespit edilen yıl olan 2015 yılına kadar gerçekleştirilecek iki yeni hedef belirlenmiştir. Birinci hedef, 2015 yılına kadar dünyadaki en fakir 175 milyon ailenin, özellikle bu ailelerdeki kadınların kendi işlerini kurmak üzere kredi ve diğer finansman ve iş sahibi olmaları için gerekli hizmetleri almalarını sağlamaktır.

Kampanyanın ikinci hedefi, 2015 yılına kadar dünyanın en fakir 100 milyon ailesinin günde 1 dolar altı gelir seviyesinden 1 dolar üstü seviyesine çıkartılmasını sağlamaktır. Her ailede ortalama 5 kişi olduğu kabul edilirse, böylece yaklaşık 500 milyon kişinin günde 1 dolar seviyesi üzerine çıkması mümkün hale gelecek ve böylece mutlak fakirliğin yarılanması şeklindeki Milenyum Kalkınma Hedeflerinin karşılanması sağlanmış olacaktır.

Dünya Genelinde Grameen Yaklaşımının Uyarlanması

Mikrokredi uygulamasını yaymak için, çok sayıda küresel inisiyatif tesis edilmiştir. Bangladeş'te kurulmuş olan Grameen Trust (GT) diğer ülkelerde Grameen mikrokredi uygulamalarının uyarlanmasını başlatmak üzere destek sağlamak maksadıyla 1989 yılında kurulan uluslararası bir mikrokredi Toptan Satış Fonudur.

Yapılan bağışlarla finanse edilen Grameen Trust; Asya ve Pasifik'te, Afrika'da, Latin Amerika ve Avrupa'da bulunan 37 ülkede şimdiye kadar 137 mikrokredi programını desteklemiştir. Grameen Trust'ın ortak kuruluşları, bu programlar yoluyla yaklaşık 2.9 milyon fakir kişiye kredi vermiş ve bunların çoğunda %100 oranında geri ödeme sağlanırken, kredi alanların %99'u kadındır.

Grameen Trust, farklı tipte bir programda ve yap-işlet-devret modeliyle Türk Hükümeti'nin verdiği destek sonucu Türkiye'deki uygulamadaki gibi Grameen Bankası'ndan deneyimli personel ile birlikte doğrudan bir mikrokredi programı oluşturmak amacıyla bir ülkeye gidebilir.

Türkiye'deki mikrokredi programı, 2003 yılında başlatıldı. Türkiye'nin Güneydoğusundaki Diyarbakır ilinde 3.000 aileye ulaşan mikrokredi uygulaması; gelir elde etmeye, kendi işini sağlamaya ve kazanç sağlayıcı faaliyetlere yönelik olarak küçük sermaye temin etmektedir. Diyarbakır'da bu program başlangıçta il ve bir ilçede olmak üzere iki şubede başlatıldı. Şimdi ise, Van ili dahil Türkiye'nin diğer bölgelerine de mikrokredi programının yaygınlaştırılmasına çalışılmaktadır.

Grameen Trust, Türkiye'deki benzeri programları Kosova, Zambiya ve Burma'da desteklemiş ve 2006 yılında Kostarika ve Guatemala'da da mikrokredi programına destek vermeye başlamıştır. Kosova'daki program, 9.000'den fazla kadına, ülkedeki çatışmalar sonrası hayatlarını yeniden kurma imkanı sağlamıştır. Deneyimlerimiz, temel Grameen metodolojisinin çok geniş yelpazede değişen sosyo-ekonomik projelere uyarlanabileceğini ve etkili olabileceğini göstermektedir.

Mikrokredi Uygulamaları Nasıl Yaygınlaştırılabilir?

Gelişmekte olan ülkelerdeki programlara ilave olarak şu anda gelişmiş dünyada da mikrokredi programları mevcuttur. İngiltere, Fransa, Norveç, Polonya ve diğer sanayileşmiş ülkelerde farklı biçimlerde mikrokredi programları yürürlükte olup, bunlar bize, düzgün bir şekilde tasarlandığında mikrokreditinin, gelişmiş ülkelerdeki fakir insanların bile hayatlarını değiştirmekte etkili olabileceğini göstermiştir.

Kuzey Amerika, Avrupa ve Yeni Bağımsız Devletler (NIS)'te faaliyet gösteren yüzlerce mikrokredi kuruluşu, her sene Mikrokredi Zirvesi'ne katılmakta ve toplam olarak 2004 yılında 232.675 kişiye mikrokredi sağlandığını belirtmişlerdir.

Ancak daha yapılacak bir çok işimiz vardır. Bangladeş, mikrokredili programların fakir ailelerin %75'ine ulaştığı tek ülkedir. Ülkelerin çoğunda fakir ailelerin %10'una bile ulaşamamıştır. 2015 yılına kadar Zirvenin II. Aşama hedefi olan 175 milyon fakir aileye ulaşabilmek, ve bunlardan günde 1 dolar gelirden 100

milyon ailenin bu seviyenin üzerine çıkmasını sağlamak için, her ülke sınırları içindeki fakir ailelerin %50'sine ulaşmak zorundadır. Çoğu ülkelerde bu rakam %10'a bile ulaşmamıştır. Kuzey Amerika, Avrupa ve Yeni Bağımsız Devletlerde (NIS) en fakir ailelere yapılan ulaşımlar yaklaşık sadece %1 oranındadır.

Mikrokredi için Neden Yeterli Finansman Bulunamıyor?

Mikrokredi bu kadar yararlı bir olduğu bilindiği halde, mikrokredi uygulamalarının büyüyerek daha da yaygınlaştırılabilmesi için, neden yeterli finansman akışı sağlanamamaktadır? Bana göre, mikrokredi uygulamalarına yeterli finansman akışını engelleyen unsurlar şöyle belirtilebilir:

- ♦ Bir ülkedeki mikrofinans kuruluşları oluşturulması yönündeki inisiyatif yetersizliği,
- ♦ Mikrofinans kuruluşlarının oluşturulmasını sağlayacak hukuki düzenlemenin olmaması,
- ♦ Mikrofinans kuruluşlarının mevduat kabul etmelerinin engellenmesi,
- ♦ Anlaşılır ve açık kavramsal bir çerçevenin olmaması.

Mikrokredi uygulamasının fakirliğin azaltılmasına önemli şekilde katkı sağlayabileceğine hiç şüphe yoktur. Ancak, yukarıda belirtildiği gibi, mikrokredi uygulamasının daha da hızlı yayılmasını önleyen bir çok kısıtlayıcı faktör mevcuttur. Bunların başında ise kurumsallaşmanın yeterli olmaması gelmektedir.

Mikrokreditinin Kurumsallaştırılması

Mikrokreditinin kurumsallaştırılması bakımından, iki konu daima tartışılmaktadır. Bunlar;

- ♦ Mikrokreditinin finansmanı ve
- ♦ Mikrokreditinin milli finans sistemi ile entegre edilmesi için gerekli hukuki ve düzenleyici çerçevenin olması.

Her iki konu da birbirinden ayrılmayacak şekilde yakından ilişkilidir.

Eğer mikrokredi kuruluşlarına ilişkin uygun bir hukuki ve düzenleyici uygulama çerçevesi sorunu çözülmüşse, finansman konusunu ele almak daha da kolaylaşır.

Grameen Bankası tarafından uyarlanan politikalar çerçevesinde; oluşturulan yeni şubeler, tamamen hizmet ettiği bölgede toplanan mevduatlarla finanse edilir. Buna mikrokredi alan üyelerin ve halkın verdiği destek mükemmel derecesindedir. Yeni bir şube, birinci ay içinde kredi işlemlerini finanse etmek için, ihtiyaç duyduğundan daha fazla mevduatı biriktirebilir. Bu şube, maksimum ilk altı ay sonunda kârlı hale gelebilmektedir.

Grameen Bankası mevduat toplayabilir. Çünkü, bir mikro finans kuruluşu olmanın yanında, özel hükümlere tabi, resmi bir banka statüsündedir. Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar) mevduat toplayamaz. Çünkü bunlara ait Kanun buna izin vermez. Mikrokredi Programları(MKP)'nin, halktan mevduat toplamasına imkan sağlayacak yasal yapının tesis edilmesi kaydıyla, mikrokredi köy seviyesine kadar yerel olarak finanse edilebilir ve aşırı yoksul herkese ulaşılabilir.

Paranın ana kaynağı bağış olduğu zaman, büyük çaplı mikrokredi programlarını yürütmek kolay değildir. Bu durumun çelişkili yanı, STK'ların çok para bulunan bölgeler içinde faaliyet göstermekte olmasıdır. Eğer kendilerine bu izin verilmiş olsa, STK'lar paraya kolayca ulaşabilirler. Ancak, STK'lara hem mevduat toplama izni verilmezken hem de bazı ülkelerde olduğu gibi, STK'ların kredi alanlardan mevduat toplamalarına bile izin verilmez. STK'ların kendilerini mikro finans kuruluşları haline dönüşmelerine imkan sağlayan bir ortamı oluşturacak yasal bir çerçeve, tüm mikrokredi senaryosunu çok olumlu yönde değiştirecektir.

Halen Mikro Finans Kanunlarını yürürlüğe koymuş olan bazı ülkeler mevcuttur. Diyarbakır Milletvekili Prof. Dr. Aziz Akgül'ün Türkiye'de Mikro Finans Kuruluşu oluşturulması konusunda hazırladığı kanun teklifi halen TBMM'nin değerlendirmesi altındadır. Bu süreci ülke olarak başlattığınız süreç ile ilgili olarak ve diğer bazı ülkelere öncülük ettiğiniz için sizi tebrik ediyorum.

Eğer bu yasada öngörüldüğü gibi; evrensel mikrokredi felsefesine itibar edilir, doğru bir şekilde çıkar ve uygulanırsa, Türkiye'deki bütün risk gruplarındaki kişilerin finansal hizmetlere erişebileceği ve çok gelişen bir mikro finans sektörü için yolun açılmış olduğunu ifade etmek mümkün olur.

Kanunu doğru biçimde çıkartmak önemli bir husustur. Aksi taktirde, Mikro Finans Kuruluşları (MFK)'nın kuruluşunu ve gelişmesini kolaylaştıran bir araç olmaktan ziyade, bu kurumlar üzerinde bir yük olacaktır.

Bangladeş'te mikro finans kuruluşlarını destekleyici yeni bir mikro finans kanunu geliştirdik ve bu kanun kısa süre içinde yürürlüğe girecektir. Söz konusu kanun, Türkiye'de Mikro Finans Kanununun nihai hale getirilmesinde değerlendirilebilecek iyi bir doküman olacaktır. Bangladeş'te hazırladığımız kanunun ana özelliklerini size açıklamak istiyorum.

Mikrokredi için Düzenleyici Birimin Oluşturulması

Halen dünyadaki bütün politika yapıcılarını mikrokreditinin geleneksel bankacılığa nazaran farklı bir bankacılık biçimine ihtiyaç duyduğunu kabul etmektedir. Bu kabulün sonucu ayrı bir yasal çerçeve oluşturulması ve ayrı bir Mikrokredi Düzenleyici Birimin teşkil edilmesi gerekir.

Bu işlem, mikrokredinin kurumsallaştırılması yönünde önemli bir adımı teşkil edecektir. Dünyadaki uygulamaya benzer şekilde, Türkiye'nin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), kendi bünyesinde bir "Mikrofinans Düzenleyici Birimi" oluşturabilir. Söz konusu düzenleyici birimin başkanının seçilmesi, kritik bir öneme sahiptir. Bu kişi mikrokredi konusunda detaylı bilgi ve anlayış ile Türkiye için tamamen yeni bir mikro finans sektörü oluşturulması için gereken sabır ve beceriye sahip olmalıdır.

Mikro Finans Kuruluşlarına İlişkin Yasal Yapının Temel Elemanları

Mikro Finans Kuruluşları(MFK)'nın oluşturulmasına dair yasa, iki hususu dikkate almalıdır.

Birincisi, STK'ların mikrokredi işlemlerini yürüten bir veya iki şubesini resmi finans dünyasının yapısını görmek amacıyla ve uygulamayı test etmek amacıyla, MFK haline dönüştürmesi yönünde STK'larına izin vermeli ve bu husus teşvik edilmelidir. Mikrofinans Kuruluşu Hakkında Kanunla önerilebilecek Mikrokredi Düzenleyici Birimi, STK'ların bu yeni deneyimden memnun kalmalarını sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır. Onları mikrokredi uygulamaları için özendirilmeli ve asla engellememelidir. Eğer STK'lar giderek daha fazla sayıda şubelerini MFK haline dönüştürürlerse, bu durum yeni kanunun başarısı açısından bir delil olacaktır.

İkincisi ise, yasa birinci adımda bir Sivil Toplum Kuruluşları-Mikro Kredi Programları (STK-MKP) sürecinden sonra MFK oluşturulması yenne, doğrudan MFK oluşturulması da teşvik edilebilir.

Kanunda, yanlış amaçla kullanılmaması için MFK'nın kesin bir tanımı yapılmalıdır. Kanun, MFK'larının esas itibarıyla toplumdaki gelir itibarıyla en alt yüzde ellilik kesime (veya duruma göre en alt yüzde yirmi beşlik kesime) veya günde bir dolardan daha az (veya iki dolardan daha az) kazanan fakirlere hizmet eden bir kuruluş olduğunu açıkça belirtmelidir. Mikro Finans Kuruluşlarının fakir kadınlara öncelik vereceği açıkça belirtilmelidir. Kanun MFK'nın faaliyetlerinin (mesela %40'ının) kesinlikle mikro kredi tipi bankacılık dışına, mesela teminat karşılığı veya teminat olmadan küçük işletme girişimcilerine kredi verilmesine imkan sağlayacak şekilde yeterli esneklikte olmalıdır. Kanun, fakir mikrokredi borçlusunun işini büyüttükçe daha büyük krediler alıp buyummesine imkan sağlamalıdır. Kredi alan bir kişi, aldığı borcun miktarı zaman içinde büyüdüğü için, MFK'yı terk etmeye zorlanmamalıdır.

Mikro Finans Kuruluş'ları şunları temin edebilir:

- ♦ Gelir sağlayıcı krediler,
- ♦ Konut kredileri,
- ♦ Eğitim kredileri,
- ♦ Kiralama (Leasing) kredileri,
- ♦ Sigorta ve
- ♦ Diğer finansman hizmetleri.

Bu kuruluşlar; kısa vadeli, orta vadeli ve uzun vadeli kredi verebilirler. Ayrıca krediler, sadece gelir sağlayıcı kredilerle sınırlandırılmamalıdır. Konut kredisi ve eğitim kredisi de verilebilmelidir.

Mikro Finans Kuruluşlarının Çeşitleri

Oluşturulacak MFK Kanununda, MFK'lar için çeşitli coğrafi alanlarda çalışma seçenekleri verilebilir. Bu seviyeler, aşağıda belirtilen coğrafik bölgelere göre tanımlanabilir:

- ♦ Köy ve Beldelerde,
- ♦ İlçelerde,
- ♦ İllerde veya
- ♦ Ülke çapındaki bir ölçekte.

Coğrafik alanların tanımlanması, sadece idari anlamda faydalı olmayacak fakat aynı zamanda MFK'nın hizmetlerini belirli bir alanda odaklaması bakımından da anlamlı olur. Kişiler; yaşanan köy, belde, ilçe veya il'den olmanın verdiği yerel aidiyet ve gururunu duymaya teşvik edilerek MFK'larının başarısına yol açılabilir. Ayrıca, yerleşim yerleri arası olumlu yöndeki rekabet de MFK'larının etkinliğinin ve verimliliğinin geliştirilmesine yardımcı olabilir.

Mikro Finans Kuruluşlarının oluşturulması için, çeşitli tipte kuruluş izinleri (lisansları) düzenlenebilir. Mesela;

- ♦ A Tipi kuruluş izni; sadece köy veya belde gibi en küçük idari birimlerde MFK'lara faaliyet izni verebilir.
- ♦ B Tipi kuruluş izni; sadece bir ilçede MFK'lara faaliyet izni verebilir.
- ♦ C Tipi kuruluş izni; sadece bir ilde MFK faaliyetlerine izin verebilirken,
- ♦ Son olarak D Tipi kuruluş izni; MFK'lara ülke genelinde izin verecek şekilde tasarlanabilir.

Bir MFK kanununda; kırsal ve kentsel alanda tek şubeli MFK'ların oluşturulmasına ve bunların zaman içinde büyüyerek yeni şubeler ilave ederek, kendi faaliyetlerini genişletmelerine imkan sağlamalıdır.

Mülkiyet, Ödenmiş Sermaye ve Kuruluş İzni

Bir MFK'nın, mesela A Tipi kuruluş izni için 10.000 ABD doları, B Tipi kuruluş izni için 50.000 ABD doları ve C Tipi kuruluş izni için 100.000 ABD doları tutarında ödenmiş nominal sermayeyle faaliyete başlamasına izin verilebilir. Ülke çapında bir faaliyetin kuruluş izni için bu tutar mesela bir milyon ABD doları olabilir. Yukarıdaki meblağlar sadece temsili değerlerdir. Ülkeden ülkeye göre değişiklik gösterecek niteliktedir.

A Tipi MFK için, kuruluş izni ücreti sembolik olarak tesbit edilirken, kuruluş için gerekli olan bütün unsurlar en az seviyede belirlenmelidir. MFK'lar daha geniş coğrafyaya yayıldıkça kuruluş izni ücreti daha yüksek, istenen gereklilikler ise daha fazla olmalıdır.

Oluşturulacak MFK'larda farklı tiplerde mülkiyet yapılarına da imkan verilmelidir. Mülkiyet yapılarının her bir çeşidini; hangi kuruluş izni ücretinin tahsil edileceği ve hangi vergilendirme politikasının geçerli olacağı yakından etkileyecektir.

- (a) Bir MFK, kâr amacı gütmeyen bir şirket olarak kurulabilir ve sahipliği aşağıdakilerden birisi şeklinde olabilir.
 - i. Tamamen kâr amaçlı bir şirket tarafından,
 - ii. Kısmen kâr amaçlı bir şirket ve kısmen fakir kredi alan kişiler tarafından ortak olarak.
 - iii. Tamamen kredi alan fakir kişiler tarafından,
 - iv. Kısmen veya tamamen kâr amacı gütmeyen şirket tarafından.

Eğer mülkiyetin %50'den fazlası, fakir kredi alanlara ait ise, bu durumda kuruluş izni ücreti en düşük seviyede ve sembolik olmalıdır. Kâr amaçlı olmayan fakat kredi alanların değil, tamamen kâr amaçlı kuruluşların sahip olduğu bir MFK daha yüksek kuruluş izni ücreti ödemelidir. Kâr amacı olmayan MFK'lara vergi muafiyeti sağlanmalıdır.

- (b) Bir MFK, kâr amaçlı bir şirket olarak da kurulabilir.
 - i. Kâr amaçlı bir MFK'ya, kâr amaçlı bir şirket veya sosyal bir girişimci tarafından tamamen sahip olunabilir.
 - ii. Kâr amaçlı bir MFK'ya kâr amaçlı bir kuruluş ve kâr amaçlı olmayan bir kuruluş birlikte sahip olabilir. Bu tip MFK'lar kâr amaçlı olmayan MFK'lara nazaran daha yüksek kuruluş izni ücreti vermelidir.

Kâr amaçlı MFK'lar vergilendirilmelidir. A Tipi MFK'lar, bir başka ifadeyle en düşük idari seviyede faaliyet gösterenler, mülkiyet yapısına bakılmaksızın vergi muafiyetine tabii tutulmalıdır.

Kuruluş İzni Verilmesi İşlemi

a) Kuruluş izinleri, bir STK-MKP'nın mikro finansman işlemlerinin sıkı bir analizi ve kalite kontrolü sonrasında verilmelidir. Bir STK-MKP, herhangi bir coğrafik seviyedeki köy veya kasaba gibi bir idari yapıyı kapsayacak şekilde, MFK'lar kuruluş izni almak için müracaat edebilir.

Başvurunun başlangıç incelemesinin sonunda STK-MKP'ye MFK kuruluş izni verilmesi uygun görülebilir. Bu işlemten sonra, danışma ve yönlendirme işlemi başlayabilir. Eğer Mikrokredi Düzenleme Birimi bütün gereklerin yerine getirildiğine kanaat getirirse kuruluş izni verebilir.

b) Mikro Finans Kuruluşları; küçük çiftçi ve köylülere tarımsal krediler ve küçük işletme kredileri vermelerine yönelik olarak da yetkilendirilebilir. Ancak, verilen mikrokredi, mutlaka en az toplam kredi portföyünün yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

c) Mikro Finans Kuruluşları, herhangi bir mikrokredi geçmişi ve tecrübesi olmaksızın da kurulabilir. Böyle durumlarda, sadece belli bir yerleşim yeri için, bir veya iki sene süreyle geçici MFK kuruluş izni verilebilir. Söz konusu MFK'nın performansının değerlendirilmesinden sonra, daha büyük coğrafi alanlar için izinler geliştirilebilir. Mikrokredi uygulama geçmişi olmayan MFK'ya daha geniş coğrafi alanları kapsayacak şekilde doğrudan kuruluş izni verilmeyebilir.

Mevduat Toplanması

Mikro Finans Kuruluşlarına hem kendilerinden kredi alanlardan ve hem de halktan mevduat toplama izni verilmelidir. MFK'nın toplayabileceği mevduat miktarının üzerindeki sınırlama, verilen mikrokredilerden vadesi gelmediği için geri ödenmeyen ve halen kredi alanların üzerinde borç olarak kalan bu meblağ ile ilişkilendirilmelidir. Mesela toplanacak mevduat miktarı, vadesi gelmediği için geri ödenmeden kalan borç tutarının maksimum iki mislini aşmayabilir.

Mikro Finans Kuruluşu olarak tescil edilmemiş olan STK-MKP'lerine genel halktan değil, sadece kredi alan üyelerinden mevduat toplama izni verilebilir. Bütün kredi alanlardan topladıkları mevduatın bakiyesi, kredilerin vadesi gelmediği için ödenmeden kalan borç miktarının %75'ine eşit oluncaya kadar, kredi alanlardan mevduat toplamalarına izin verilebilir.

Fakirlerin mevduatlarının; muhtemel hatalara, sahteciliğe veya MKP'lerin hatalı yönetilmesi riskine karşı korunması gereklidir. Yatırımcıların menfaatlerini korumak için, MKP'ler tarafından toplanan mevduatlar için, mevduat sigortası yönünde bazı düzenlemeler yapılmalıdır.

Yerli ve Yabancı Bağışlara ve Varlıklara Erişim Hakkı

Mikro Finans Kuruluşunun amacı; fakirliğin azaltılması olduğu için, MFK'ların yerel subvansiyonlarının olması, mahalli bağış veya yabancı bağış şeklindeki finansman imkanı ile değişik varlıkları edinebilmeleri konusunda MFK'ların önünde herhangi bir kısıtlama olmamalıdır.

Faiz Oranı

Mikro Finans Kuruluşlarının tespit edeceği faiz oranının sınırlandırılması yönünde herhangi bir kısıtlayıcı kural olmamalıdır. Mikro Finans Kuruluşları verdikleri küçük krediler için daha fazla emek ve zaman harcadıkları için ve yaptıkları hizmetler için ticari bankaların aldığı faiz oranından daha yüksek bir faiz oranı uygulamaları doğaldır. Ancak, mikrokredi faiz oranı ticari banka faiz oranlarının çok aşırı bir şekilde üzerinde olmamalıdır. Genel bir kural olarak şunu ifade edebilirim.

Bir MFK'nın faiz oranı, ticari banka faiz oranının en fazla %5 – 10 puan üzerinde tutulmaya çalışılması gerekir. Eğer söz konusu faiz oranı, bu sınırın üzerine geçerse, yapılan faaliyet, mikrokredi dünyasına sırtını dönerek "tefecilik dünyasına" girmiş olur. Her halükarda, tahsil edilen faiz oranının ve nasıl hesaplandığının kamuoyuna ve kredi alanlara anlaşılır bir şekilde açıklanması gereklidir.

Mikrokredi Düzenleme Birimi, MFK'ları sıkı sıkıya kontrol ve onları boğacak şekilde aşırı düzenleme konusunda asla acele etmemelidir. Çünkü, MFK'lar yaptıkları işlemlerde ve yapılarında değişiklik yaptıkça ve geliştikçe esnek ve fakirler için çok hızlı imkan sağlayıcı bir düzenleme ortamına çok büyük ihtiyaç duyarlar.

Söz konusu programların fakirlere yardımcı olmak amacıyla tasarlandığını göz önünde tutarak, Hükümetler MFK'ların faaliyetlerini genişletmelerini engelleyecek şekilde fazla ve aşırı kontrol ve denetim mekanizmaları uygulamamalıdır.

Sivil Toplum Örgütleri – Mikro Kredi Programlarının MFK haline dönüşmesi, MKP'lerin öz güvenlerini sağlamaları için tek yol olacaktır. Mikro Finans Kuruluşlarının oluşturulması; geleneksel ticari bankaların bıraktığı boşluğu doldurmak suretiyle bir ülkedeki finansman sistemini güçlendirebilir ve yerel seviyede kırsal ekonominin güçlenmesine önemli katkı sağlayabilir.

Sosyal Ticari İşletmelerinin Rolü

Mikrokredinin etkili olmasının ana sebebi, sosyal amaçlara ulaşmak için piyasa prensiplerini kullanmasıdır. Şimdi, ana amacı sosyal problemleri ele almak olan yeni bir ticari işletme türü olarak Sosyal Ticari İşletmeler(STİ)'in geliştirilmesinden bahsetmek istiyorum.

Kapitalizmi çok dar anlamda yorumlamaya devam ettiğimiz için, bu dar yorumda girişimci rolü oynayacak tek boyutlu bir insan tipi oluşturmaktayız. İnsanı; din, duygu, politik boyutlar gibi hayatın diğer boyutlarından tecrit ediyoruz. İnsan kendi iş hayatında sadece bir göreve, kârı azamileştirmeye kendini adamaktadır.

Serbest piyasa oyunu, tek boyutlu yatırımcılar ve girişimcilerle çok güzel bir şekilde işlev yapmaktadır. Serbest piyasanın başarısı bizim için o kadar çok çekici hale gelmektedir ki, onun hakkında hiç şüphe duymaya asla cesaret edemedik. Serbest piyasa mekanizmasının düzgün çalışmasını sağlamak için teoride kavramsallaştırılmış tek boyutlu insanlar haline mümkün olduğu kadar dönüşebilmek için, çok sıkı bir şekilde çalışmaktayız.

İş hayatının insani bir toplum oluşturmaya katkı sağlamasını ve etrafımızdaki problemleri çoğaltmamasını temin etmek için, iş dünyasını yeniden kavramsallaştırmaya ihtiyacımız vardır. İki tür iş faaliyeti olduğunu kabul etmemiz ve bunların her ikisine eşit fırsatlar sağlamamız gereklidir. Bu iki tip iş yapma faaliyeti şunlardır:

- ♦ Para kazanma işi, yani geleneksel ticari faaliyetler, ve
- ♦ Toplumda iyi insanların olmasını sağlamak ve desteklemek veya sosyal iş.

Sosyal Ticari İşletmeler, amaçları piyasa mekanizmalarını kullanmak suretiyle; sosyal, sağlık ve çevre problemlerini çözmek olan, zarar etmeyen, temettü dağıtmayan yeni türde işletmelerdir.

Bu sosyal ticari girişimcilere, yıllar boyu dünyanın geleneksel iş faaliyetlerine sağlamış olduğu kurumsal ve politika destek sistemine benzer fırsatları vermemiz gerekir. Sosyal ticari girişimcilere yardımcı olmak üzere, oluşturulacak yeni kurumlardan birisi, sosyal yatırımcıların ve sosyal ticari işletmecilerin bir-biriyle temasa geçebileceği ve bu yeni tip iş dalı için yatırım sermayesi problemini çözebileceği bir "sosyal borsa" oluşturması olacaktır.

Oluşturulması gereken diğer pek çok husus mevcut olup, örnekleri aşağıda verilmiştir:

- ♦ Sosyal risk sermayesi,
- ♦ Sosyal değerlendirme kurumları,
- ♦ Sosyal kurumların başarılarını ve başarısızlıklarını değerlendirme metodolojisi,
- ♦ Sosyal Uzmanların eğitilmesi, vb.

Ekonominin görülmemiş bir hızla genişlediği, kişisel zenginliğin tahmin edilemeyen boyutlara ulaştığı, teknolojik yeniliklerin bu hızı giderek daha da hızlandırdığı, küreselleşmenin zayıf ekonomileri ve fakir kişileri haritadan silmekle tehdit ettiği bir dönemde, STİ'leri her zamankinden daha ciddi bir şekilde ele almanın zamanı gelmiştir.

Eğer doğru ortamı oluşturabilirsek, STİ'ler önemli bir piyasa payı elde edebilir ve piyasayı, en yeni ve etkili yollarla sosyal mücadelenin yapıldığı heyecanlı bir yer haline getirebilir.

Fakirlik Sadece Müzelerde Yerini Almalıdır

Fakirliğin olmadığı bir dünya oluşturabileceğimize kesinlikle inanmaktayım. Yapmamız gereken tek şey, her insanın içinde bulunan enerjisinin ve yaratıcılığının ortaya çıkmasına yardımcı olmaktır. Bu bir kez yapıldığında, fakirlik çok hızlı bir şekilde kaybolacaktır. Mikrokredi Programları ve Sosyal Ticari İşletmeler için imkan sağlayan bir ortamın oluşturulması, bu çerçevede önemli bir rol oynayacaktır.

Fakirliğin, herhangi bir medeni toplumun bir parçası olmaması gerektiğini uzun süreden beri ileri sürmekteyim. Fakirlik, gelecekte çocukların görebilmesi ve böyle bir insanlık dışı durumun bu denli uzun süre bu kadar çok insan için sürmesine nasıl izin verdiğimiz konusunda şok olmaları için sadece müzelerde bulunmayı hak etmektedir.

Burada tekrar Türkiye'de bulunmaktan çok heyecan duymakta olduğumu ifade etmek isterim. Fakirler için mikrokredi imkanı oluşturulması ve desteklenmesi yönünde attığınız adımlar dahil, uyguladığınız politikalar ve programlarla bu ülkede fakirlikle mücadele etmek için bir liderlik rolü yürütmektesiniz.

Türkiye; Asya ile Avrupa arasında bir köprüdür. Fakirliğin azaltılması alanındaki liderliğiniz hem bölge ve hem de dünyanın geri kalan kısmı için bir ışıktır. Bu konudaki deneyimlerimi burada huzurunuzda hepinizle paylaşmaktan dolayı büyük şeref duymaktayım. **Türkiye'nin kendisini, fakirliğin bulunmadığı bir ülke olarak dünyada ilk ilan eden ülke olmaya karar vermesini ümit ediyorum.** Eğer bu ülkenin insanları bu hususta kararlı olursa, bunun başarılabilceğini biliyorum. Fakirliğin olmadığı bir Türkiye hedefi gerçekleştiği günü sizinle paylaşmayı heyecanla bekliyorum.

Teşekkür ederim.

İstanbul'da
9-10 Haziran 2003 Tarihinde Yapılan
ve
Türkiye İsrarı Önleme Vakfı Tarafından
düzenlenen

**"Mikrokredi Vasıtasıyla
Yoksulluğun Azaltılması
Uluslararası Konferansı"**

Sonuç Bildirgesi

- Sadece güvene dayanan, teminatsız ve kefilsiz küçük sermaye şeklindeki mikrokredi, yoksulların kendi kendilerine yoksulluktan kurtarmaları için etkili bir araçtır. Mikrokredi; başta A.B.D ve Avrupa'nın çeşitli ülkeleri de dahil olmak üzere, bütün kıtalarda yaklaşık 110 ülkede başarıyla uygulanmaktadır. Mikrokredi uygulanması için büyük bir potansiyele sahip olan Türkiye'de, yoksulluğa karşı savaş için bir strateji olarak önerilmektedir.
- Mikrokredi uygulamaları, en yoksul insanları ve özellikle de mevcut resmi finansal sistemin dışladığı yoksulun yoksulu kadınları hedef olarak almalı ve kimin fakir olduğuna dair kesin ölçütleri belirlemelidir.
- Uygulanacak mikrokredi programı: müşterilerin kolaylıkla anlayacakları kolay ve hızlı süreçleri sayesinde, yoksullar için kolay bir hizmet sağlamalıdır.
- Mikrokredi programları için: bağımsız olarak çalışacak, güçlü bir liderlik, şeffaf ve profesyonel bir yönetim gereklidir. Program yöneticileri ve çalışanları arasında bir bağlılık kültürü teşvik edilmeli ve geliştirilmelidir. Mikrokredi programları için oluşturulacak teşkilat; çalışanların yeteneklerini ve bilgilerini güçlendiren, açık stratejilere ve yönetim yapılarına sahip olmalıdır.
- Mikrokredi programlarının başlangıçtan itibaren sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. Sürdürülebilirlik olmadığı takdirde, program büyüyemez ve yoksullara erişim sağlanamaz. Söz konusu programlarda, daha başlangıçtan itibaren bir sürdürülebilirlik planı olmalı ve bu plan; borçlulara erişim, kredi miktarı, portföy genişlemesi ve fiyatlandırma politikasının şartları açıkça belirtilmelidir. Hizmetlerin fiyatlandırılması, programın giderlerini karşılama imkânını sağlayacaktır.
- Hükümet, Mikrokredi projelerinin uygulanması için gerekli ortamın sağlanmasını üstlenmeli ve mikrokredi programlarının uygulanmasının önündeki engelleri kaldırmalıdır. Hükümet, mikrokredi programlarının uygulanmasında fiilen rol almamalıdır. Mikrokredi programlarının kendi politikalarını belirlemelerine ve bağımsız olarak çalışmalarına müsaade edilmelidir. Programlara başlanıldığı zaman, tamamen serbest olarak çalışmalarına imkân tanınmalı, uygun metodolojileri ve fiyatlandırma politikalarını oluşturmalarına izin verilmelidir. Bu şekilde projelerin öçekleri genişleyecek, sürdürülebilir hale gelecekler ve anlamlı sayılarda yoksullara erişebileceklerdir.
- Diyarbakır'da 11 Haziran 2003 Çarşamba günü Mikrokredi fikrinin mimarı Prof.Dr. Muhammed Yunus'un da katılımıyla başlatılan

"Türkiye Grameen Mikro kredi Projesi"nin uygulanmasında borç alacak olanlara mikrokreditin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, verilen mikrokredite yıllık %24 hizmet maliyeti ilave edilerek 1 yıl süreyle verilen mikrokreditlerin haftalık geri ödemelerle tahsil edilmesi esas alınmalıdır.

- Sosyal girişimciilere (piyasa tabanlı ilkelere veya iş modellerine dayalı sosyal sorunların çözümü alanında çalışanlar) ve mikrokredi programlarına yatırım yapmakla ilgilenen sivil toplumlara vergi indirimleri gibi teşvikler sağlanmalıdır
- Mikrokredi programları için kurumsallaştırılmış destek sağlanmalı ve bu programlar ulusal finansal altyapının birer parçası olarak değerlendirilmelidir
- Dünya Bankası'nın Sosyal Riski Azaltmaya yönelik olarak Türkiye'ye 2003 yılında ayırdığı yaklaşık 114 milyon doların 75 milyon dolarının mikrokredi programlarında kullanılması maksadıyla ayrılmasının uygun olabileceği değerlendirilmektedir
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunda 2003 yılında birikecek meblağın %50 sinin mikrokredi programlarında kullanılması maksadıyla ayrılmasının uygun olabileceği değerlendirilmektedir

Mikrofinans ile ilgili Kanun Teklifinde dikkate alınabilecek Unsurlar:

- Mikrokredi programlarının Mikrokredi Bankaları haline dönüşmelerini sağlayacak hukuki düzenleme olmalıdır. Mikrokredi Bankaları borç alanlardan ve halktan mevduat toplayabilmelidir.
- Hükümet, mikrokredi programlarının finansmanı için gerekli fonların(Wholsale) oluşturulmasına yönelik çalışmaları teşvik etmelidir. Bu tür fonlar Bangladeş'te ve başka ülkelerde başarıyla oluşturulmuştur
- Sivil Toplum Kuruluşlarının mikrokredi programlarında sadece kredi alanların tasarruflarını kabul etme yetkisi olmalıdır. Ancak,

borç alanların toplam tasarruf miktarı mevcut borç miktarından daha fazla olmalıdır

- Mikro kredi Bankası aynı zamanda para piyasalarında para bulmaya yönelik boro gibi finansal enstrümanlar çıkarabilmelidir.
- Mikro kredi programlarının çalışmaya başlayabilmesi, ölçeklerini büyütebilmesi ve sürdürülebilir kuruluşlar haline gelmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır
- Mikrofinans Bankalarının çalışmalarına nezaret edecek ve faaliyetlerini kolaylaştıracak BDDK içinde bir Mikrofinans düzenleyici birimi geliştirilmelidir
- Mikrofinans Bankalarının oluşturulması hakkındaki kanun geniş kapsamlı olarak tasarlanmalı, yasal ayrıntılardan uzak tutulmalı ve rekabeti geliştirecek, farklı metodolojiler kullanılacak ve en yoksullar için sübvansiyonsuz mali hizmetlere sürdürülebilir erişim sağlayacak bir yapıya sahip olmalıdır.
- Kanunun sivil toplum kuruluşlarının kendilerini bıcımsel mali kurumlara dönüştürmelerini teşvik edecek şekilde düzenlenmesi en önemli husustur
- Mikrofinans kuruluşları ve amaçları kanunla açıkça tarif edilmelidir. Kanun bir mikrofinans kuruluşunun düşük gelirli ve yoksul ailelerin gelir getirici ve toplumda yaşayabilmek için kendi kendine istihdam imkanlarını geliştirmeyi bngörmelidir
- Mikrofinans programlarında, hedef grubunun hangisi olduğu konusu açıkça tarif edilmelidir. Kanun gelir düzeyi ve diğer kriterlere göre belirlenecek on altı %15'lik dilimini hedef alacağını belirtmelidir.
- Kanun; mikrofinans Bankalarını çalışma alanları ve hizmet seviyeleri bakımından birkaç düzeyde çalışmalarına yönelik farklılıklara imkan verilmelidir. Bu düzeyler köy, beldc, ilçe, il, bölge ve ülke çapında olduğu gibi ve ülkenin özelliklerine bağlı olarak belirlenmelidir. Coğrafi bölgeler itibarıyla belirlenme idari açıdan kolaylıklar sağlayabileceği gibi hizmetlerin belli bir alana odaklanmasına da imkan verebilir. Yerel gayret ve gurur, mikrofinans bankalarının başansına katkıda bulunmakla birlikte, etkinlik derecelerinin artışına da katkıda bulunabilecektir. Bir Mikrofinans Bankası müşterilerinin sahip olduğu ve kar gayesi

gutmeyen bir kuruluş şeklinde de geliştirilebileceği gibi kar gayesi güden bir birim de oluşturulabilir

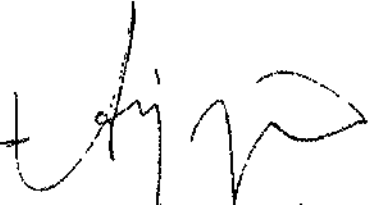
- Mikrofinans Bankaları borçlularından olduğu kadar, halktan da tasarruf kabul edebilmelidir. Bankanın kabul edebileceği toplam tasarruf tutarı, bankanın verdiği kredilerin iki katını geçmeyecek şekilde olmalıdır
- Projelere başlanıldığı zaman, bankaya ölçeği büyütebilmesi ve önemli sayıda yoksullara erişebilmesi için, uygun metodolojilerin ve fiyatlandırma politikalarının belirlenmesinde özgürlük ve esneklik tanınmalıdır.
- Mikrofinans sektörü, raporların standartlaştırılması ve saydamlığı konusunda çaba göstermelidir. Mikrokredi Bankası yıllık denetime tabi tutulmalıdır.

Prof. Dr. Muhammad YUNUS

Grameen Bankası Yönetim

Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Aziz AKGÜL

Türkiye İsrarı Önleme Vakfı

Mütevelli Heyeti Başkanı

“Towards Poverty Free Turkey”

THE CONFERENCE ON

**“THE ROLE of MICROCREDIT
in REDUCING POVERTY
and
REQUIRED REGULATIONS”**

Lecturer : Prof. Dr. Muhammad Yunus
Date : May 15, 2006
Place : GNAT, Old Senate Hall

**M: “Whoever Hurts the Heart of the Poor
May His Bosom be Touched Arrow of God...”**

Yunus Emre
Turkish Poet

TABLE OF CONTENTS

	<u>Pages</u>
♦ Preface	7
♦ The speech of Deputy of Diyarbakır Prof. Dr. Aziz Akgül	9
♦ The speech of H.E Mr.Bülent Arınç Speaker of the Grand National Assembly of Turkey	19
♦ The speech of Prof. Dr. Muhammad Yunus	25
♦ Microcredit Turkish Declaration of 2003	45

PREFACE

As a result of great support of Mr. Muhammad Yunus, founder of Banking for the Poor, currently micro credit is being applied in Diyarbakır, taking the lead, Siirt, Şanlıurfa, Van and Batman.

Microcredit is an approach which counts people as human with priority given for the poorest of poor women without collateral . However, in commercial banks, the more money and collateral you have, the more you will have priority in reaching the financial resources.

We believe that we are in need of utilizing more about experiences of Mr. Yunus, who displays a model that effect whole world with his struggle against poverty and misery.

Therefore, Prof. Muhammad Yunus's conference will sure contribute to the reduction of poverty.

“Towards Poverty Free Turkey”

THE CONFERENCE ON

**“THE ROLE of MICROCREDIT
in REDUCING POVERTY
and
REQUIRED REGULATIONS”**

Lecturer : Prof. Dr. Muhammad Yunus
Date : May 15, 2006
Place : GNAT, Old Senate Hall

**M: “Whoever Hurts the Heart of the Poor
May His Bosom be Touched Arrow of God...”**

Yunus Emre
Turkish Poet

TABLE OF CONTENTS

	<u>Pages</u>
♦ Preface	7
♦ The speech of Deputy of Diyarbakır Prof. Dr. Aziz Akgül	9
♦ The speech of H.E Mr.Bülent Arınç Speaker of the Grand National Assembly of Turkey	19
♦ The speech of Prof. Dr. Muhammad Yunus	25
♦ Microcredit Turkish Declaration of 2003	45

PREFACE

As a result of great support of Mr. Muhammad Yunus, founder of Banking for the Poor, currently micro credit is being applied in Diyarbakır, taking the lead, Siirt, Şanlıurfa, Van and Batman.

Microcredit is an approach which counts people as human with priority given for the poorest of poor women without collateral . However, in commercial banks, the more money and collateral you have, the more you will have priority in reaching the financial resources.

We believe that we are in need of utilizing more about experiences of Mr. Yunus, who displays a model that effect whole world with his struggle against poverty and misery.

Therefore, Prof. Muhammad Yunus's conference will sure contribute to the reduction of poverty.

Using Microcredit as a Strategy to Reduce Poverty

The Speech of
Deputy for Diyarbakır
Aziz Akgül
at the Old Senate Hall
in the
Grand National Assembly of Turkey

Ankara, Turkey
May 15, 2006

Dear Mr. Speaker, Distinguished Guests,

By benefiting from microcredit, leading and showing way to more than 100 million poorest of the poor people and in addition of their families about 500 million poor people in more than 100 countries around the world, without discriminating wealthy or poor, on the direction of carrying on an honorable life and the architecture of microcredit and a friend of Turks, an outstanding person Prof. Dr. Muhammad Yunus, welcome to Turkey.

Prof. Dr. Muhammad Yunus, who visited Turkey as a guest of Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan in June 9-11, 2003, now he is in Turkey as a guest of Speaker of the Grand National Assembly of Turkey (GNAT), H.E. Bülent Arıncı.

Dear Mr. Speaker,

When we talk about fighting poverty, I am the living witness of how much you are affected and how much you are sincerely supported every kind of work that we suggested for this end.

This meeting that we held here is the indicator of the importance that you attach to reduction of poverty. In this respect, I would like to thank first you and everybody who contributed in organization of this meeting.

Today I will be the one who talks about microcredit lesser since I am impatient to hear the distinguished person Prof. Dr. Muhammad Yunus whom I have learned the philosophy of microcredit.

Economic Growth is not Enough

The most important contribution of the development economist Amartya Sen which made him to win The Nobel Prize in Economic Sciences in 1998 is that he proved that considering unemployment and poverty are the problems that can be solved with the right management of macro economic variables does not have basis both theoretically and empirically.

Amartya Sen stated that, the assumption that economical growth will automatically leads to employment is not valid any more. In this respect, to reduce unemployment and poverty; some kinds of micro precautions should be taken besides the economical growth.

Turkey has grown about 8% in last 3 years under the Government of the Justice and Development Party (Ak Parti). This is a very successful development for our country. This economical growth has led to employment in our country and in 2005 about 1.3 million persons who have joint the work power have found jobs.

But there are still about 2.5 million unemployed persons who are expecting to find jobs in this country. In order to find a solution to unemployment which is vitally important to keep peace and security in the nation, to make prosperity widespread and to reduce the inequality in distribution of income.

In this respect, some other precautions are needed to reduce unemployment and poverty, besides economical growth.

Other than Economical Growth, Approaches to Increase Employment and Decrease Poverty

Besides supporting young persons to find a job to join to work power, while supporting poor people to carry on an honorable life, in the light of our belief and morals from our ancestors we believe that we should never let poor people to beg.

We believe that helping the poor people with donations must be exceptional in Turkey. Donations may be given to the people who are not able to work due to age, handicap situation or illness. This kind of donation is one of the responsibilities of the State, besides humane and social responsibility of the community.

In this respect, I have presented following draft laws to GNAT, in order to prevent public show of donations to poor people and to support poor people to carry on an honorable life:

- ♦ "Draft Law About Modifying National Education Main Law to Present an Optional Course in The Last Years of Middle and Higher Education named "Entrepreneurship and Working for Yourself".
- ♦ "Draft Law About Allowing Civil Servants to Make Activities to Gain Profit Depending on the Specifications of Duties and Quality of the Job, When Their Office Approved, in the Conditions of the Job that is Part Time With Flexible Working Hours and Working at Home Options and Has No Interest Relations With the Ethical Principles of Civil Servants and the Job That He/She Has Currently Doing".
- ♦ "Draft Law about Microfinance Foundations to Gain Small Credits for Extremely Poor and Poor People, Who Can Not Reach to the Capital Since They do not Have Any Surety or Guarantee, to Support Them to Do Their Own Profitable Job by Themselves."

- ♦ "Draft Law About Employing One Person From Each Family Temporarily to Contribute Their Living"
- ♦ "Draft Law About Distributing Citizenship Income in Order to Make All Citizens Especially Extremely Poor One Get Minimum Share From the Produced National Income."
- ♦ "Draft Law About Modifying Some Laws Related to Applying Local Minimum Wage"
- ♦ "Draft Law About Adding an Article to Law of the Union of Chambers And Commodity of Turkey and Law of Chambers and Commodity in Order to Reduce Unemployment and Poverty by Developing intermediary Manpower that the Economy Requires Besides Developing Entrepreneurship."
- ♦ "Draft Law About Modifying Private Hospitals Law and Health Services Main Law in Order to Provide New Employment Areas and Presenting the Technologies that is Used in Health Services to All Citizens by Letting Entrepreneurship And Capital to Show Up in Various Fields in Turkey."
- ♦ "Draft Law About Modifying Various Laws About Health Services in Order to Provide New Employment Areas and Presenting to Service of our Citizens and by Letting Entrepreneurship and Capital to Show Up in Various Fields and in Dentistry, Veterinary and Pharmacy."

Microcredit as a Strategy to Reduce Poverty in Turkey

Prof. Muhammad Yunus has developed the strategy of microcredit. Because he is always aware of that economical growth is not enough by itself in order to reduce poverty in the world.

Microcredit is a little capital for women to support poor people to make profitable activities by themselves.

In the implementation of microcredit, priority is for the poorest of poor, guarantee and surety are not required. However, in commercial banks, the more you have money and collateral, the more you will have priority in reaching the financial resources.

One of the millennium goals of the United Nation is "to reduce poverty 50% until 2015". Since microcredit is accepted as one of the most effective methodologies in reducing poverty, United Nations declared 2005 as "International Microcredit Year".

Microcredit applications have been successfully carried out in more than 100 countries including Turkey. The Prime Minister H.E. Recep Tayyip Erdoğan supports microcredit project as well. In the frame of microcredit application which has started with the directives of the Prime Minister, "International Conference on Reducing Poverty Through Microcredit" is held in Istanbul in 9-10 June 2003. Prof. Muhammad Yunus who is the father of microcredit was also invited by our Prime Minister to give a speech at the conference.

Turkish Grameen Microcredit Project (TGMP) started in Diyarbakır on 18th of July 2003 with the valuable supports of Prof. Muhammad Yunus and the Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan. Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan has started the microcredit project by giving 6 persons 500 million TL (500 YTL) each and 3 billion TL (3.000 YTL) in total by 6th May 2006, 3.187 very poor women have been given 500 YTL to 3.000 YTL and 3.078.184 YTL in total, by weekly instalments. In the Grameen microcredit application in Turkey, credits are used for about 70 different activities and rate of return of due money is 100%.

The project is executed by Turkish Foundation for Waste Reduction, which I am the president of it, Grameen Trust from Bangladesh and Diyarbakır Governorship. Besides the project manager and area manager from Bangladesh, there are 19 local personnel working in the project.

The amount of the credit is increased every year by the approach of "capital accumulation approach". The top limit of the credit that will be given in 2006 will be 3.000 YTL. The amount of the taken credit will be increased depending on the gained success and potential of the job in the future and eventual goal is to support the poor people who receive the credit, to be able go up to poverty line and start own their small enterprise. Supports in the form of the donations help to develop begging culture and considered to be useless.

What Has Been Done with Microcredit?

Microcredit in Diyarbakır is used in the following various areas:

- ♦ 27% of the women who receive the credit to open shops such as; market, café, tailor shop, hair dresser, stove seller, glass seller, butcher, music shop, electrical equipments, marble shop.
- ♦ 18%; commercial activities like; selling stocks, cooking, selling vegetable and fruit, carpet, pepper and painting equipments.
- ♦ 17%; activities like cow for milk, cow breeding, goat and sheep breeding.

- ♦ 16%; various production activities like; handcrafts, making yoghurt, making cheese, clothing for kids, cooking dessert, making materials for trousseau.
- ♦ 10%; services like; selling beauty materials, renting bicycle, selling sewing machine, washing machine, carrying goods with motorbike, selling ice.
- ♦ 8%; street hawking for selling vegetables, clothing, bread, chocolate, snacks, fish and
- ♦ 4%; agricultural activities like vegetable, cotton and wheat production.

"The Draft Law on Establishing Microfinance Institutions" which I have presented to the GNAT about the legal infrastructure of founding microfinance sector in Turkey, is at the stage of evaluation in GNAT and we hope it will become a law in 2006.

In eliminating terrorist activities, although international relation is very important, one of the main sources of terrorism, pick pocketing, mafia and thievery is unemployment and poverty. In order to prevent them, precautions by only police force is not enough.

In order to find new financial funds for the microcredit project, an art biennial was organized in Ankara between 21st – 30th of November titled "Fighting Poverty in the World". Three Italian and 2 Turk with the total 5 Juror evaluated 1.099 arts that sent from 32 countries by 814 artists and rewarded 5 of them in the category of "poverty" and 15 of them in " free" category.

Most of the amount of the resource for the project is comprised by donations. The income from the sales of the works of arts that were sent to the art biennial will also be used for the microcredit projects for extremely poor women to have their own job.

Turkey Microcredit Project was the Subject of Various Theses

Microcredit Project in Diyarbakır;

- ♦ Boğaziçi University, Atatürk Institute for Modern Turkish History, in 2004, by Sinem Özer, as MA thesis titled "**Turkey's Experience with Microcredit the New Governmental Strategy**"

- ♦ Marmara University, Institute of Social Sciences, Economics Department, Science of Economical Theories, in 2004, by İkbâl Begüm Kösemen, as MA thesis titled **“Application of Microcredit for the Population Under the Limit of Poverty and the Dimensions in Turkey”**
- ♦ İstanbul University, Institute of Social Sciences, Science of Women Works, in 2005, by Bahar Yiğitbaş, as MA thesis titled **“Microcredit as a Strategy for Fighting Against Women Poverty: Sample of Turkey Grameen Bank Microcredit Project”**
- ♦ In 2005, Microcredit was the subject of an empirical research and it is done by Prof. Dr. Fikret Adaman and Tuğçe Bulut of Boğaziçi University and additionally Tuğçe Bulut examined the analysis of microcredit applications in Türkiye as MA thesis **“Market Economy in the Service of the Society”** in the field of “Modern Society and Global Transformations” at the University of Cambridge in England.

In the questionnaire used for the above mentioned last thesis, women answered the question of **“What is poverty?”** as **“Poverty is not being count as human”**.

Microcredit project is the project to count people as human without any collateral and with 100% rate of return.

I want to thank all of you for your contribution to this conference organized by GNAT and Turkish Foundation for Waste Reduction together.

"The Conference on Reducing Poverty Through Microcredit" was organized in Istanbul in 9th-10th June 2003 by the president of Turkish Foundation for Waste Reduction and Deputy for Diyarbakır Prof. Dr. Aziz Akgul and also The Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan and Prof. Muhammad Yunus attended.

**The Speech of
H.E. Mr. Bülent Arınç
Speaker of the Grand National Assembly
of Turkey
at the Old Senate Hall
in
the Grand National Assembly of Turkey**

Ankara, Turkey
May 15, 2006

Distinguished Participants,

Dear Guests,

I am utmost pleased that poverty that becomes the most basic problems, taking the lead, which threatens peace of human being and our society, is assessed with a scientific approach under the umbrella of Grand National Assembly of Turkey.

I would like to start my address by welcoming our honorable guest Prof. Dr. Muhammad Yunus, who is an example to the world with his initiatives, conducted in struggling against poverty and changed the lives of millions of people.

Distinguished Participants,

I assess that poverty, which occurred in consequence of unbalanced distribution of resources of the world, is the common crime of mankind.

Unfortunately, today we are faced a scene of world that is remarkably stated by an intellectual as "The desires of the rich are purchased with the tears of the poor".

Because of the excessive poverty that is created by non-accession to the most basic essential supplies in many countries, deaths are seen but the circumstances in the developed countries introduce the incredible contradiction.

Today the modern world witnesses the tragedy of people who lost their lives with pain and whose pride is discredited because of the personal ambitions and consumption madness.

When we look history it is recognized that many developed countries rose over the resources of societies where poverty ruined.

Mankind, which is far away to create remedy for the deaths due to malnutrition, can spend trillions of US Dollars for luxury life and weapons that causes mass destruction. The amount of expenditures of luxury life, accepted as ordinary expenses in developed countries, is excessively enough for covering basic food resources of poor people.

Unfortunately, in spite of technology developing with amazing momentum and science, poverty is still the greatest common problem of whole mankind and our country.

I wonder whether whole world is not troubled by the pungent of the pain in the eyes of children who have to face up to starvation, dehydration and poverty when they were born.

On one hand, there are innumerable consumed resources, on the other hand shaded lives. The problem we are discussing is poverty but the issue that should be considered most is the insensitivity of mankind that hurts conscience.

We are happy to host Prof. Dr. Muhammad Yunus, who set out by feeling the heaviness of responsibility that negative circumstances attributed to all of us, served as hope of light for poor people.

I believe that we are in need of utilizing more about experiences of Mr. Yunus, who displays a model that effect whole world with his struggle against poverty and misery.

Micro-credit project which creates great interest in the world, was carried out in our country with the pioneering of Mr. Prof. Dr. Aziz Akgül, one of the most hard working deputies of Grand National Assembly of Turkey, by our government on July 18, 2003.

As a result of great support of Mr. Muhammad Yunus, founder of Banking for the Poor, currently micro credit is being applied in Diyarbakır, taking the lead, Siirt, Şanlıurfa, Van and Batman.

Credits granted is being a hope for our citizens, who deeply experience poverty, from agriculture to stockbreeding, trade to handicrafts.

When I examine the data concerning the project that predominantly women showed intensified interest, the figure that affect me most is the repayment rate of the credits. 98% of the people, utilized micro credit opportunities in worldwide, made repayment and this figure is hundred percent in our country.

This remarkable figure, that shows the appreciation of our poor people, is also displaying that micro credit application is running well.

I would like to thank Mr. Muhammad Yunus, architect of micro credit application, taking the lead, and Mr. Akgül, provided the implementation of project in our country, and the all the ones who pull one's weight on behalf of Grand National Assembly of Turkey and our people.

I believe that this project will relief troubles of many of our poor people to an extend as it is in the world.

Distinguished Guests,

Our Parliament, the highest sublime representation authority of our people, always shows the required sensitivity in the issue of straggling against poverty.

I would like to sincerely congratulate once again Prof. Dr. Aziz Akgül, Deputy for Diyarbakır, taking the lead, who pioneered to organize such a meaningful conference in the issue of alleviation of poverty and all the ones who pull one's weight.

I would like to finalize my words for listening Mr. Muhammad Yunus, become one of the significant persons in the world in struggling against poverty and I greet all of you with my sincere respects.

The First Microcredit Cheque was given by The Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan in the ceremony organized by Deputy for Diyarbakır Prof. Dr. Aziz Akgül in Diyarbakır in 18th of July 2003.

Creating a Poverty Free World

Muhammad Yunus

Speech delivered
at the Old Senate Hall
in the
Grand National Assembly of Turkey

Ankara, Turkey
May 15, 2006

Dear H.E. Speaker of the Grand National Assembly of Turkey and Distinguished Guests,

I am deeply honored to be here in Turkey to receive the prestigious Award from the Grand National Assembly of Turkey. I feel very privileged to have the opportunity to address the Turkish Parliamentarian and distinguished guests and share my experiences with all of you. It is a thrill for me to be a guest in your country again.

I would like to take this opportunity to thank H.E. Mr. Bülent Arıncı, for his invitation to address all of you here at the Grand National Assembly of Turkey.

The last time I was here was in June 2003 at the invitation from H.E. the Prime Minister, Recep Tayyip Erdoğan, when under the leadership of Prof. Aziz Akgül, the Turkish Foundation for Waste Reduction organized an International Conference on Microcredit for the Poor in Istanbul.

After the conference, H.E. Mr. Erdoğan launched the very first Grameen type microcredit program in Diyarbakır, in the southeast of the country, on July 18, 2003.

With the support of the Turkish Government, Grameen Trust, Diyarbakır Governmentship, the Turkish Foundation for Waste Reduction and other all sponsors, we are happy to see that the program has reached more than 3,000 people with microcredit since it began, helping the poorest women in that region to widen their economic opportunities.

Thank you, Mr. Prime Minister. Thank you Mr. Speaker and Prof. Akgül. We are inspired by your leadership and that of your government in the field of fighting poverty.

Fighting Poverty

Fighting poverty is the most urgent task that stands before us today. While the world has seen unparalleled progress, the absolute number of people living in poverty has increased.

At a time when the world as a whole is richer than ever, when we have unprecedented developments in the field of technology and scientific research, more than 1 billion people on the planet today continue to lead lives characterized by malnutrition, ill health and social powerlessness.

But it is not hopeless. I am totally convinced from my experience of working with poor people that they can get themselves out of poverty, if only we give them similar opportunities that we give to others. Poverty is not created by the poor people.

Instead it has been created and perpetuated by the economic and social system that we have designed for the world. We have to see that it is the failure at the top - rather than lack of capability at the bottom - which is the root cause of poverty.

A human being is born in this world fully equipped not only to take care of himself, but also to contribute in enlarging the well-being of the world as a whole. The way to overcome poverty, therefore, is to back to the drawing board and redesign our concepts and institutions. If we do that, the poor themselves can create a poverty-free world - all we have to do is to free them from the chains that we have put around them.

Millennium Development Goals

I was very happy when the United Nations announced the Millennium Development Goal at the United Nations Summit in 2000. The most courageous of these goals is that of halving extreme poverty by 2015. Every country in the world has signed up to this goal. Now we must ensure that we succeed in reaching it. We have less than ten years to achieve this, but we must not fail.

I am excited and happy to share my thoughts and experiences because halving poverty and eventually ending it, is something I believe we can achieve-but only if we want it.

Grameen Bank

I became involved in poverty, because poverty was all around me, and I could not turn away from it. In 1974, I found it difficult to teach elegant theories of economics in the classroom in the backdrop of a terrible famine in Bangladesh. Suddenly I felt the emptiness of those theories in the face of crushing hunger and poverty.

I wanted to do something immediate to help people around me. Not knowing what I could do, I decided to find a way to make myself useful to others on a one-on-one basis, try to help even just one human being to get by another day with a little more ease. That brought me to the issue of poor people's struggle and helplessness in finding tiniest amounts of money to support their efforts to eke out a living.

I was shocked to discover a woman borrowing US \$ 0.25 with the condition that the lender will have the exclusive right to buy all she produces at the price the lender decides. This in my view was a way of recruiting slave labour.

I decided to make a list of the victims of this money-lending "business" in the village next door to our campus. When my list was done it had the names of 42 victims for a total amount of US \$ 27. I could not think of anything better than offering this US \$ 27 from my own pocket to get the victims out of the clutches of the moneylenders.

The excitement that was created among the people by this small action got me further involved in it. The question that arose in my mind was, if one can make so many people so happy with such a tiny amount of money, why not do more of it ?

That is what I have been trying to do ever since. First thing I did was to try to connect the poor people with the bank located in the campus, but it did not work. The bank said that the poor are not creditworthy. In 1976, after all my efforts over several months failed, I offered to become a guarantor for the loans to the poor. I was stunned by the result.

The poor paid back their loans every single time ! But I kept confronting difficulties in expanding the program through the existing banks. Several years later I decided to create a separate bank for the poor, to give loans without collateral. Finally in 1983 I succeeded in doing that. I named it Grameen Bank(GB) or Village bank.

Today, GB gives loans to 6.0 million poor people, 96 per cent women, in almost all the villages in Bangladesh. The bank is owned by the borrowers. Cumulatively, the bank has given out a total loans of about US \$ 5.3 billion, of which US\$ 4.7 billion has been paid back. Repayment rate is 99%. Grameen Bank routinely makes profit.

Financially, it is self-reliant. It stopped taking donor money since 1995, stopped taking loans from domestic market since 1998. Deposits as a percentage of loan portfolio is 113%; if we take into account GB's own resources in addition to deposits, this percentage stands at 135%.

Number of borrowers will reach 8 million by the end of 2006, and 12 million by 2010. All this expansion is taking place with Grameen Bank's own deposits, which expands at a rate to support the expansion of the branch network. New Grameen Bank branches are required to operate with its own money from deposits, and come to breakeven point within the first year of operation.

Grameen Bank gives;

- ♦ Income generating loans,
- ♦ Housing loans,
- ♦ Student loans and
- ♦ Microenterprise loans

to the poor families. It gives interest-free loans to the beggars. It offers attractive savings including pension fund and insurance products for its members.

We have been supporting housing for the poor since 1984. Over 600,000 houses have been constructed with the housing loans averaging US \$ 202. A total US \$ 127 million has been disbursed for housing loans.

We are also supporting education of our members children. Grameen Bank has given scholarships, every year, to the children of Grameen members, with priority on girl children, to encourage them to get better grades in schools.

So far, 23,976 children, at various levels of school education, have received scholarships. Students who succeed in reaching the tertiary level of education are given higher education loans, covering tuition, maintenance, and other school expenses. Until now, 10,000 students received higher education loans.

Many borrowers are moving ahead in businesses faster than others for many favourable reasons, such as, proximity to the market, presence of experienced male members in the family, etc. Grameen Bank provides larger loans, called micro-enterprise loans, for these fast moving members. There is no restriction on the loan size. More than 660,000 members took micro-enterprise loans to support purchasing trucks, power-tiller, irrigation pump, transport vehicle, and river-craft for transportation and fishing are popular items for micro-enterprise loans.

Village Phone Program

We have also innovated in the field of technology for the very poor. As you may know, we are living in an era of remarkable technology innovation. At present, however, only the well off benefit from this, which in turn contributes to the widening of the gap between rich and poor. Unless we devote our energies to bring technology to the poor, in a way that is appropriate for them, they will be left out of the technological revolution.

Grameen's Village Phone Program is an example of how technology can bring powerful change into the lives of the poor. The Village Phone Program brings internet enabled mobile phones to the Grameen borrowers and make them "telephone ladies" in more than half the villages of Bangladesh, in most cases where this service never existed before.

Today, there are over 200,000 telephone ladies selling telephone services in half the villages of Bangladesh. The number of telephone ladies is expected to reach 400,000 by the end of this year, and one million by 2010. Telephone-ladies run in a very profitable business with these phones.

Many of these phones are powered by solar power because electricity does not exist in those villages. We have also begun to provide internet services through mobile phones. Other Grameen companies have been created to bring both information technology and education to the poor people of Bangladesh and build IT capacity in Bangladesh.

Our experience with the Village Phone Program has convinced me that information communications technology (ICT) can change the fate of the poor dramatically, if we can ensure access to ICT for the poor.

Beggars Can Turn to Business

I have long argued that credit should be accepted as a human right. We encourage and support every conceivable intervention to help the poor fight out of poverty. Availability of microcredit to the poor should not discourage or slow down any other interventions, rather it brings better mileage to all other interventions. Microcredit helps all other interventions work better, for example the village phone program described above.

Grameen Bank launched a programme to give loans exclusively to the beggars. We invite them to consider carrying collection of popular consumer items, financed by Grameen Bank, when they go out to beg from the rural households. They can do both begging and selling at their convenience. If their selling activity picks up, they may quit begging altogether.

Nearly 70,000 beggars have already joined the programme, taking a typical loan to a beggar amounts to US \$ 10. We have even given telephone loans to some beggars to turn them into telephone-ladies. If they find it difficult to operate the business, we help them hire someone or go into partnership with someone who can help run the business better.

Ownership of asset plays a very critical role in generating income. We see how Grameen Bank helps people to own income-earning assets, like, land, cows, chickens etc. From telephone-ladies we learnt how mobile phone can be an income-earning asset. We brought this experience to beggars. If a significant number of beggars begin quitting begging, this would be a big demonstration of the inherent capacity of the poor people, even the beggars, to overcome their problems with their own abilities if only financial services are made available to them.

Have the Poor Benefited from Microcredit?

According to Grameen Bank's own internal survey, 56% of its borrower families have crossed the poverty line by 2005, judging this on the basis of ten indicators set by Grameen Bank to track impact of its program on the poor families that it serves such as:

- ♦ The family lives in a house worth at least Tk. 25,000(\$385) or a house with a tin roof, and each member of the family is able to sleep on bed instead of on the floor.

- ♦ Family members drink pure water of tube-wells, boiled water or water purified by using alum, arsenic-free, purifying tablets or pitcher filters.
- ♦ All children in the family over six years of age are all going to school or finished primary school.
- ♦ Minimum weekly loan installment of the borrower is Tk. 200(\$3) or more.
- ♦ Family uses sanitary latrine.
- ♦ Family members have adequate clothing for every day use, warm clothing for winter, such as shawls, sweaters, blankets, etc, and mosquito-nets to protect themselves from mosquitoes.
- ♦ Family has sources of additional income, such as vegetable garden, fruit-bearing trees, etc, so that they are able to fall back on these sources of income when they need additional money.
- ♦ The borrower maintains an average annual balance of Tk. 5,000(\$77) in her savings accounts.
- ♦ Family experiences no difficulty in having three square meals a day throughout the year, i. e. no member of the family goes hungry any time of the year.
- ♦ Family can take care of the health. If any member of the family falls ill, family can afford to take all necessary steps to seek adequate healthcare.

A World Bank study in 1998 reported that 5% of Grameen Bank move out of poverty each year. A recent World Bank study by Shahid Khondkar (2003) shows that micro-credit programs operating in Bangladesh over a long period, have produced a greater impact on extreme poverty than on moderate poverty.

Other studies made on Grameen Bank from different perspectives all show significant impact on its members such as;

- ♦ Increased income,
- ♦ Improved nutrition,
- ♦ Better consumption on clothing,
- ♦ Better housing,
- ♦ Lower child mortality,
- ♦ Lower birth rate,
- ♦ Higher adoption of family-planning practices,
- ♦ Better healthcare,
- ♦ Better access to education for the children,
- ♦ Empowerment of women and
- ♦ Participation in social and political activities.

Microcredit in Bangladesh and Worldwide

Not only is Bangladesh recognized as the birth-place of microcredit, it is also the home of the largest microcredit programs as well as the country with the largest number of such programs. Over 15 million poor borrowers are reached by microcredit in Bangladesh, representing about half of the country's population.

This progress in expanding microcredit, along with significant progress made by Bangladesh in other areas of socioeconomic development, has helped Bangladesh move steadily towards achieving the millennium development goals. If right policies are pursued dedicatedly there is a good chance that Bangladesh will reduce poverty by half by 2015.

How Can We Replicate this Experience in Other Countries?

Grameen philosophy and methodology have spread around the world. Microcredit Summit of 1997 set the goal to reach 100 million poorest families with microcredit by 2005. Although we do not have the final figures, it appears clear from the trend that we have crossed that number by the end of 2005. This is something we should be proud of.

Two new goals have been set by the Summit Campaign for phase II to be achieved by 2015, coinciding with the year set to achieve the Millennium Development Goals. First goal is to ensure that 175 million of the world's poorest families, especially the women of those families are receiving credit for self employment and other financial and business services by the end of 2015.

A second goal of the campaign is to ensure that 100 million of the world's poorest families move from below US\$ 1 a day to above US\$ 1 a day by the end of 2015. With an average of five per family, this would mean that 500 million people would have risen above US\$ 1 a day, nearly completing the Millennium Development Goal on halving absolute poverty.

Grameen Replication Worldwide

Many global initiatives have been established to spread microcredit. Grameen Trust is an international wholesale fund that was created in 1989 to provide support to start Grameen replications in other countries.

Funded by donors to-date, Grameen Trust(GT) has supported 137 programs in 37 countries in Asia and the Pacific, Africa, Latin America and Europe. GT's partner organizations have disbursed US\$ 1.44 billion to nearly 2.9 million poor borrowers through these programs most of whom report 100% repayment rate and 99% of whose members are women.

In a different type of program, Grameen Trust also goes into a country to create a microcredit program directly on the ground with experienced staff from Grameen Bank, under a Build-Operate-Transfer (BOT) contract, as it has done here in Turkey with the support of the Government of Turkey.

The program in Turkey was commenced in 2003 and has reached 3,000 poor families in Diyarbakır province in the southeast of Turkey with microcredit for income generation, creating self employment and income generation opportunities for deprived families. With your support, the program began through two branches, and is now poised to expand to other parts of Turkey, including Van province.

Grameen Trust has supported similar programs in Kosovo, Zambia, Burma and this year, Costa Rica and Guatemala. The program in Kosovo has helped more than 9,000 women rebuild their lives after conflict. Our experience has shown us that the basic Grameen methodology can be adopted and be effective in very widely differing socioeconomic contexts.

How to Expand the Outreach

In addition to programs in the developing world, there are now microcredit programs in the developed world. Microcredit programs in different forms exist in the United Kingdom, France, Norway, Poland and other industrialized countries, which have shown us that, if designed properly, microcredit can be effective in changing the lives of poor people even in advanced economies.

Several hundred organizations operating in North America, Europe and the Newly Independent States (NIS) are listed with the Microcredit Summit every year, and report a collective outreach of 232,675 in 2004.

But there is a lot of catching up to do. Bangladesh is still the only country where microcredit outreach is over 75% of the poor families. In most of the countries it has not even reached 10% of the poor families. To reach the Summit's phase

II goal of 175 million poor families by 2015, and to ensure that 100 million of those who were below US\$ 1 rise above it, each country must reach out to 50% of the poor families within that country. In most of the countries it has not even reached 10% of the poor families. In North America, Europe and NIS countries, outreach to the poorest families stands at about 1% only.

There is no doubt that microcredit can contribute in significant way to poverty reduction.

Why Money is not Available to Microcredit?

If Microcredit is such a sensational idea, how come money is not flowing in to make the growth of outreach happen? I see the following problems:

- ♦ Lack of initiative in creating financial institutions.
- ♦ Absence of leagel framework for creating microcredit institutions.
- ♦ Barriers to MFI accepting deposits.
- ♦ Absence of regulatory framework.
- ♦ Lack of conceptual clarity.

As mentioned above, there is still a number of constraints which prevent micro-credit spreading even more quickly. One of the major constraint is the lack of institutionalization.

Institutionalization of Microcredit

Two major issues are always discussed in connection with the institutionalisation of microcredit. They are:

- ♦ Financing of microcredit and
- ♦ Legal and regulatory framework for integrating microcredit with the national financial system.

Both issues are inextricably connected with each other.

If the issue of appropriate legal and regulatory framework for microcredit institutions is resolved, then the funding issue becomes much easier to address.

Under the policies adopted in Grameen Bank, new branches are financed entirely with deposits mobilised within the locality served by the branch. The response is excellent. A new branch can mobilise more deposits than it needs to finance its loan operation, within the first month. The branch becomes profitable within a maximum of six months.

Grameen Bank can mobilise deposits because it is a formal bank. NGOs cannot take deposits because NGO law does not support it. Microcredit can be funded locally at the village level, provided legal framework is created to allow microcredit programmes (MCP) to accept public deposits.

It is not easy to run large microcredit programmes when the prime source of money is donor money. The paradox of the situation is that many of these NGOs operate within areas where there is plenty of money all around them.

They can easily get to it if only they are allowed. Not only are they not allowed to take public deposits, in some countries they are not even allowed to take savings from their own borrowers. A legal framework to create enabling environment for the NGOs to convert themselves into microcredit institutions will change the whole microcredit scenario.

There are some countries already have microfinance laws in place. Under leadership of Deputy for Diyarbakır, Professor Aziz Akgül, a draft law for microfinance is already under consideration by the Turkish Parliament. I congratulate you for initiating this process, and leading the way for other countries.

If the law is framed in the right way, then it will pave the way for a thriving microfinance sector where all persons in the country will have access to financial services.

It is important to get the law right. If not it can become a burden on microfinance institutions rather than an instrument to facilitate their set up and expansion.

We have developed a supportive microfinance law in Bangladesh which is soon to come into effect. This would be a good document to follow to finalize the microfinance law in Turkey. The main features of this law are as follows:

Creating Microcredit Regulatory Body

By now, all policymakers do recognise that microcredit needs different kind of banking format than conventional banking. Creation of separate legal framework, and a separate Microcredit Regulatory Commission will be the result of that recognition.

It will be an important initial step towards institutionalisation of microcredit. The Banking Regulation and Supervision Agency (BRSA) of Turkey, can play an important role to establish "a Microcredit Regularity Unit" within BRSA. Selection of the first chairman of the unit will be very critical. He or she must have deep understanding of microcredit, and patience and skill for creating an entirely new microfinance sector for Turkey.

Essential Elements in Legal Framework for a Microfinance Institution

The law for creating a microfinance institution(MFI) should have two things in mind. First, it should allow and encourage NGOs to convert one or more units of their microcredit operations into MFIs to test out the formal financial world. The law and the Microcredit Regularity Unit should make sure that the NGOs like the new experience. If NGOs convert more and more of their units into MFIs, this will be a testimony to the success of the new law.

Second, the law should encourage creation of start-up MFIs, without going through the process of being born as an NGO-MCP as a first step, and then converting it into an MFI as a second step.

There should be a clear definition of an MFI so that the law is not misused. The law should state clearly that an MFIs is an institution which primarily serves bottom 50 percent (or bottom 25 per cent, as the case may be), or people earning less than a dollar (or less than two dollars) a day. There should be clear mention that MFIs would give preference to poor women. The law should be flexible enough to allow a part (say, 40 per cent) of the business of MFIs to go outside of strictly microcredit type banking, such as, providing credit for small businesses with or without collateral. The law should allow poor microcredit borrower to grow into borrowing larger loans as her business grows. No microcredit borrower should be forced to leave a MFIs because her loan size has grown bigger over time.

MFIs may provide:

- ♦ Income generation loans,
- ♦ Housing loans,
- ♦ Education loans,
- ♦ Leasing loans,
- ♦ Insurance and
- ♦ Other financial services.

They may offer short term, medium term and long terms loans. Loans should not be restricted to income generation loans only.

Types of Microfinance Institution

The law may give options for several levels of operational areas for MFIs. These levels may be defined by geographical areas such as:

- ♦ Sub-districts,
- ♦ Districts,
- ♦ Provinces or
- ♦ Whatever is appropriate in the context of the country in which it operates.

Defining by geographical areas would not only be convenient administratively, but also more meaningful in terms of making an MFI focus its services to a given area. Local pride may give impetus leading to the success of the MFI. Inter-area competition can also help improvement of efficiency of the MFIs.

Several types of licences can be issued for setting up MFIs: For instance,

- ♦ Type A may allow operation only at the village level or lowest level administrative area.
- ♦ Type B would allow operation within a district or county only.
- ♦ Type C would allow operation within a province or state or division, as the case may be for the given country context.
- ♦ Finally, Type D would allow nationwide operation.
- ♦ The law should encourage creation of single-unit MFIs in rural and urban areas, with the provision that they can gradually add units and expand their operation over time.

Ownership, Paid-up Capital, and Licence Fees

An MFI may be allowed to start with a nominal paid-up capital of, say, US \$ 10,000 for a Type A licence. For a Type B licence it can be US \$ 50,000, for a Type C US \$ 100,000. For a national licence it may be fixed at, say, US \$ 1.0 million.

The above amounts are for illustrative purposes only and can be set as deemed appropriate in the context of the country.

Licence fees should be made the cheapest and other requirements the easiest for Type A MFIs. That is, the licence fee for them should be just a token amount. Fees should get higher and other requirements tougher as the MFIs go for wider geographical coverage.

There should be different types of ownerships structures. Each ownership structure would affect what licence fee would be charged as well as what taxation policy would apply.

(a) An MFI may be set up as a *not-for-profit company* which could be owned;

- (i) Wholly by a for-profit company.
- (ii) Partially owned by for-profit company and partially by poor borrowers
- (iii) Wholly owned by poor borrowers,
- (iv) Partly or wholly by not-for-profit company.

If more than 50% ownership is with the poor borrowers then the licence fee would be the *lowest*. A not-for-profit MFI which is owned wholly by a for-profit organization but not by borrowers may have higher licence fee. Not-for-profit MFIs should *not be taxed*.

(b) An MFI may be set up as a for-profit company.

- (i) A for-profit MFI may be owned fully by a for-profit company or a social entrepreneur,
- (ii) A for-profit MFI may be owned jointly by a for-profit organization and a non-for-profit organization. These types of MFIs would have higher licence fees than not-for-profit MFIs.

For-profit MFIs should be taxed. Type A MFIs i.e. those operating at lowest administrative level may not be taxed regardless of ownership structure.

Licensing Process

- a) Licences should be provided after a rigorous quality-check of the microfinance operation of an NGO-MCP. An NGO-MCP can apply for an MFI licence for any level of geographical coverage.

After preliminary scrutiny of the application an NGO-MCP may qualify to be considered for a licence. After this a consultation and orientation process may begin. If the regulatory commission finds everything satisfactory it may grant a licence after the completion of the waiting period.

- b) MFIs may be allowed to give agricultural loans and SME loans, but the loans to microcredit borrowers must form more than half of the total loan portfolio.

- c) MFIs may be set up as a start-up bank, without any microcredit track record. In such cases, a provisional licence may be issued only for a sub-district level MFI for a year or two. This may be confirmed and upgraded to a higher level licence after reviewing the performance. Direct licence for a higher level MFI may not be issued, for a start-up MFI.

Deposit Mobilization

MFIs should be allowed to take deposits from borrowers as well as from the public. The restriction on the amount that it can mobilize as deposit can be related to the amount of loans outstanding of the MCB. For example, the deposit mobilization may not exceed a maximum of twice the amount of the loans outstanding.

NGO MCPs that are not registered as MFIs should be allowed to mobilize deposits but only from their members and not from the general public. They may be allowed to take borrower deposits until the balance of deposits equals 75 per cent of their outstanding loans.

It is necessary to protect the deposits of the poor against the risk of failure, fraud or mismanagement of MCBs. There should be some arrangement for deposit insurance for deposits mobilized by MCBs to protect the interest of the depositors.

Access to Local and Foreign Grants and Equity

Since the objective of MFIs is poverty reduction, there should be no restriction on MFIs to accept local subsidized or grant funding or foreign grants or equity.

Interest Rate

There should be no restrictive laws limiting the interest rate to be set for MFIs. MFIs may charge interest rate higher than the interest rate charged by commercial banks for their small loans. Microcredit interest rate should not be too far above the commercial bank interest rate. As a thumb-rule I would say that an MFI should try to keep the interest rate within 5 to 10 percentage points above the commercial rate.

If it goes above this limit, it would be entering money-lenders' world, leaving the microcredit world behind. In any case, there should be full disclosure to the borrowers and to the public, of the interest rates being charged and how it is calculated.

The Microcredit Commission should not rush to regulate and overregulate MFIs. As MFIs innovate and develop, they require a flexible and enabling regulatory environment. Keeping in mind that these programs are designed to help the poor, governments should not exert too much control which will discourage MFIs from expanding their operation.

Transforming NGO-MCPs into MFIs will be the only way for self-reliance for the MCPs. Creation of MFIs can strengthen the financial system of a country by filling in a vacuum left by the conventional banks, and give a boost to the emergence of a local level grass-root economy.

The Role of Social Business Enterprises

A principal reason that microcredit has been effective is because it used the market principles to achieve social goals. I have been talking about development of Social Business Enterprises (SBEs) as a new breed of business enterprise whose main goal is to tackle social problems.

Many of the problems in the world remain unresolved because we continue to interpret capitalism too narrowly. In this narrow interpretation we create a one-dimensional human being to play the role of entrepreneur. We insulate him from other dimensions of life, such as, religious, emotional, political dimensions. He is dedicated to one mission in his business life - to maximize profit.

The game of free market works out beautifully with one-dimensional investors and entrepreneurs. We have remained so mesmerised by the success of the free market that we never dared to express any doubt about it. We worked extra hard to transform ourselves, as closely as possible, into the one-dimensional human beings as conceptualized in theory to allow smooth functioning of free market mechanism.

We need to reconceptualize the business world to make sure it contributes to the creation of a humane society, not aggravate the problems around us. We need to recognize two types of businesses and offer equal opportunities to both. These two types of business are:

- ♦ Business to make money, i.e. conventional business, and
- ♦ Business to do good to people, or social business.

Social business enterprises are a new kind of non-loss-non-dividend enterprises which aim at solving social, health, and environmental problems utilizing the market mechanism.

We need to give opportunities to the social business entrepreneurs similar to the institutional and policy support system that the world has built over the years for the conventional businesses. One such new institution to help the social business entrepreneurs will be the creation of "social stockmarket" to bring the social business entrepreneurs and social investors to come in contact with each other and solve the problem of finding investment money for this new type of business.

There are many other things that need to be created, such as:

- ♦ Social venture capital,
- ♦ Social rating agencies,
- ♦ Methodology of evaluating successes and
- ♦ Failures of the social business enterprises,
- ♦ Training social MBAs, etc.

With the economy expanding at an unforeseen speed, personal wealth reaching unimaginable heights, technological innovations making this speed faster and faster, globalization threatening to wipe out the weak economies and the poor people from the economic map, it is time to consider the case of SBEs more seriously than we did ever before.

If we create the right environment, SBEs can take up significant market share and make the market an exciting place for fighting social battles in ever innovative and effective ways.

Poverty Should Find Its Place Only in the Museums

I strongly feel that we can create a poverty-free world. All we need to do is to help each person to unleash the energy and creativity inside him/her. Once this can be done, poverty will disappear very fast. Creation of enabling environment for microcredit programs and social business enterprises will play an important role in this.

I have long argued that poverty should not be part of any civilized society. Poverty deserves only to be in the museums, where small children can see it in the future, and be shocked how we allowed such an inhuman condition to exist for so many people for so long.

I am very excited to be here in Turkey. You have taken a leadership role in fighting poverty in this country through your policies and programs, including the steps you have taken to establish and support microcredit for the poor.

Turkey is a bridge between Asia and Europe. Your leadership in the field of poverty reduction is a beacon for the region as well as the rest of the world. I am deeply honored to share my experiences with all of you here. **I hope Turkey decides to become the first country in the world to declare herself as a poverty-free country.** I know it can be achieved if the people of this country set their minds to it. I look forward to sharing that day with you when that happens.

Thank you.

Final Declaration
of

**"The International Conference on
Poverty Reduction Through
Microcredit"**

which was held on

June 9-10, 2003
in İstanbul

Organized by

Turkish Foundation for Waste
Reduction

- Microcredit, small collateral free loans, is an effective tool to support the poor help themselves out of the poverty. Microcredit has been applied successfully in approximately 110 countries in all continents of the world, including the US and many countries in Europe. Microcredit is recommended as a strategy for poverty alleviation in Turkey, where there is great potential for the implementation of microcredit programmes.
- Microcredit projects should target the poorest people particularly women who are excluded from the formal financial system and have a clear measure for who are the poor.
- The microcredit program should provide convenient services to the poor with easy and quick procedures that clients find easy to understand.
- There should be strong leadership and transparent professional management of programs who will operate independently. A culture of commitment among management and staff has to be encouraged and developed. The organization that will be established for microcredit programmes has to have a clear strategy and management structure which strengthen people's capabilities and knowledge.
- Microcredit programmes from the beginning should strive for sustainability, without which it cannot reach the scale and outreach. Programs should have a sustainability plan from the outset which lays out the conditions in terms of borrowers outreach, loan sizes, growth in portfolio, and pricing policy. The pricing of the service will enable it to cover costs for the programme.
- The Government should undertake to create an enabling environment for the implementation of the microcredit projects, and help to remove obstacles for the implementation of the microcredit programmes. The Government should not be involved in actual operation of microcredit programme. Microcredit programmes should be allowed to determine their own policies and operate independently. When projects are initiated, they should be given the freedom and flexibility to design appropriate methodology and pricing policy, that will enable the programmes to scale up, become sustainable and reach significant numbers of the poor.

- In the implementation of "The Turkish Grameen Microcredit Project" initiated on June 11th 2003 in Diyarbakır with the participation of Prof. Dr. Muhammad Yunus, the architect of microcredit project, it should be considered to collect the one-year microcredit by weekly re-payments adding annually 24% service cost in order to ensure its sustainability for the borrowers.
- Social entrepreneurs, (those interested in solving social problems using market based principles or business models) and members of civil society who are interested investing in microcredit programmes maybe given incentives, e.g tax reductions.
- There should be institutionalized support to microcredit programs and also microcredit programs should be considered part of national financial infrastructure.
- It seems appropriate to reserve 75 million US Dollars of approximately 114 million US Dollars allocated by the World Bank in 2003 for Turkey so as to reduce the social risk, to be used for microcredit programmes.
- It seems appropriate to reserve 50 % of the total sum saved up in the Social Aid and Solidarity Funds in the year 2003 to be used in microcredit programmes.

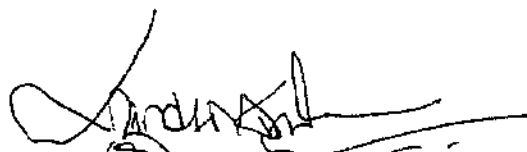
Points to be considered in the Proposal of Law concerning Microfinance in Turkey:

- There should be a legal framework for microcredit programmes to become Microcredit Banks which can mobilize deposits both from clients as well as licenced to mobilize deposits from the wider public and which can raise funds in the money market. It is important to create the legal space for microcredit programs to begin operations, scale up and become sustainable entities.
- Government should encourage the creation of wholesale funds for financing microcredit programs. Such wholesale funds have been created in Bangladesh and other countries very successfully.
- NGO Microcredit programs should have the permission to mobilize savings from its clients only. A restriction can be placed on the program that mobilized deposits should not exceed the amount of its loans outstanding.

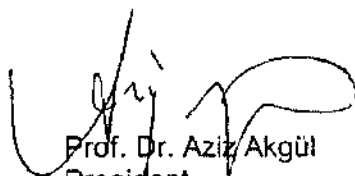
- The Microcredit Bank should also issue financial instruments such as bonds in order to find money in the financial markets.
- The necessary legal frameworks should be established to initiate the functioning of microcredit programmes, to scale them up and to make them sustainable institutions.
- A microfinance regulatory unit should be formed within the "Banking Regulation and Supervision Agency (BDDK)", supervising and facilitating the activities of Microfinance Banks.
- The law for establishment of microfinance banks (MFBs) should be broadly crafted and avoid legislating regulatory issues. It should aim to promote competition, different methodologies, and non subsidized sustainable access to financial services for the poorest.
- The most important consideration is that the law should be designed in such a way that it makes it attractive for the NGOs to convert themselves into formal financial institutions.
- There should be a clear definition of microfinance institutions and their purposes in the law. The law should state clearly that a microfinance institution is one that provides loan to low-income/poor households in order to support their income generation and self-employment activities to improve their living in their community.
- There should be a clear definition of who is the target group of microfinance programmes. The law should state that microfinance programmes would target the bottom 15% of the population according to income level and the other criteria.
- The law may allow creation of microfinance banks with several options in terms of operational areas for MFBs. These levels may be defined by geographical areas such as, villages, sub-districts, districts, provinces, regions and the country, which ever is appropriate in the context of the country in which it operates. Defining by geographical areas would not only be convenient administratively, but also more meaningful in terms of making an MFB focus its services to a given area. Local efforts and pride may give impetus leading to success of the MFB, inter-area competition can also help improvement of efficiency of the MFB's. An MFB

could be set up a **not for-profit company**, (which may be owned by borrowers) MFB could also be set as a **for-profit company**.

- MFBs should be allowed to take deposits from borrowers as well as from the wider public. The restriction on the amount that it can mobilize as savings can be related to the amount of loans outstanding of the MFB e.g. saving mobilization can not exceed a maximum of twice the amount of the loans outstanding.
- When projects are initiated, they should be given the freedom and flexibility to design appropriate methodology and pricing policy, that will enable the programmes to scale up and reach significant numbers of the poor.
- The microfinance sector should strive towards standardization of reporting and transparency. There should be a requirement for annual audit of the MFB.

Prof. Dr. Muhammad Yunus
Executive Trustee
Grameen Bank of Bangladesh

Prof. Dr. Aziz Akgül
President
Turkish Foundation for
Waste Reduction

Using Microcredit as a Strategy to Reduce Poverty

The Speech of
Deputy for Diyarbakır
Aziz Akgül
at the Old Senate Hall
in the
Grand National Assembly of Turkey

Ankara, Turkey
May 15, 2006

Dear Mr. Speaker, Distinguished Guests,

By benefiting from microcredit, leading and showing way to more than 100 million poorest of the poor people and in addition of their families about 500 million poor people in more than 100 countries around the world, without discriminating wealthy or poor, on the direction of carrying on an honorable life and the architecture of microcredit and a friend of Turks, an outstanding person Prof. Dr. Muhammad Yunus, welcome to Turkey.

Prof. Dr. Muhammad Yunus, who visited Turkey as a guest of Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan in June 9-11, 2003, now he is in Turkey as a guest of Speaker of the Grand National Assembly of Turkey (GNAT), H.E. Bülent Arınç.

Dear Mr. Speaker,

When we talk about fighting poverty, I am the living witness of how much you are affected and how much you are sincerely supported every kind of work that we suggested for this end.

This meeting that we held here is the indicator of the importance that you attach to reduction of poverty. In this respect, I would like to thank first you and everybody who contributed in organization of this meeting.

Today I will be the one who talks about microcredit lesser since I am impatient to hear the distinguished person Prof. Dr. Muhammad Yunus whom I have learned the philosophy of microcredit.

Economic Growth is not Enough

The most important contribution of the development economist Amartya Sen which made him to win The Nobel Prize in Economic Sciences in 1998 is that he proved that considering unemployment and poverty are the problems that can be solved with the right management of macro economic variables does not have basis both theoretically and empirically.

Amartya Sen stated that, the assumption that economical growth will automatically leads to employment is not valid any more. In this respect, to reduce unemployment and poverty; some kinds of micro precautions should be taken besides the economical growth.

Turkey has grown about 8% in last 3 years under the Government of the Justice and Development Party (Ak Parti). This is a very successful development for our country. This economical growth has led to employment in our country and in 2005 about 1.3 million persons who have joint the work power have found jobs.

But there are still about 2.5 million unemployed persons who are expecting to find jobs in this country. In order to find a solution to unemployment which is vitally important to keep peace and security in the nation, to make prosperity widespread and to reduce the inequality in distribution of income.

In this respect, some other precautions are needed to reduce unemployment and poverty, besides economical growth.

Other than Economical Growth, Approaches to Increase Employment and Decrease Poverty

Besides supporting young persons to find a job to join to work power, while supporting poor people to carry on an honorable life, in the light of our belief and morals from our ancestors we believe that we should never let poor people to beg.

We believe that helping the poor people with donations must be exceptional in Turkey. Donations may be given to the people who are not able to work due to age, handicap situation or illness. This kind of donation is one of the responsibilities of the State, besides humane and social responsibility of the community.

In this respect, I have presented following draft laws to GNAT, in order to prevent public show of donations to poor people and to support poor people to carry on an honorable life:

- ♦ "Draft Law About Modifying National Education Main Law to Present an Optional Course in The Last Years of Middle and Higher Education named "Entrepreneurship and Working for Yourself".
- ♦ "Draft Law About Allowing Civil Servants to Make Activities to Gain Profit Depending on the Specifications of Duties and Quality of the Job, When Their Office Approved, in the Conditions of the Job that is Part Time With Flexible Working Hours and Working at Home Options and Has No Interest Relations With the Ethical Principles of Civil Servants and the Job That He/She Has Currently Doing".
- ♦ "Draft Law about Microfinance Foundations to Gain Small Credits for Extremely Poor and Poor People, Who Can Not Reach to the Capital Since They do not Have Any Surety or Guarantee, to Support Them to Do Their Own Profitable Job by Themselves."

- ♦ "Draft Law About Employing One Person From Each Family Temporarily to Contribute Their Living"
- ♦ "Draft Law About Distributing Citizenship Income in Order to Make All Citizens Especially Extremely Poor One Get Minimum Share From the Produced National Income."
- ♦ "Draft Law About Modifying Some Laws Related to Applying Local Minimum Wage"
- ♦ "Draft Law About Adding an Article to Law of the Union of Chambers And Commodity of Turkey and Law of Chambers and Commodity in Order to Reduce Unemployment and Poverty by Developing intermediary Manpower that the Economy Requires Besides Developing Entrepreneurship."
- ♦ "Draft Law About Modifying Private Hospitals Law and Health Services Main Law in Order to Provide New Employment Areas and Presenting the Technologies that is Used in Health Services to All Citizens by Letting Entrepreneurship And Capital to Show Up in Various Fields in Turkey."
- ♦ "Draft Law About Modifying Various Laws About Health Services in Order to Provide New Employment Areas and Presenting to Service of our Citizens and by Letting Entrepreneurship and Capital to Show Up in Various Fields and in Dentistry, Veterinary and Pharmacy."

Microcredit as a Strategy to Reduce Poverty in Turkey

Prof. Muhammad Yunus has developed the strategy of microcredit. Because he is always aware of that economical growth is not enough by itself in order to reduce poverty in the world.

Microcredit is a little capital for women to support poor people to make profitable activities by themselves.

In the implementation of microcredit, priority is for the poorest of poor, guarantee and surety are not required. However, in commercial banks, the more you have money and collateral, the more you will have priority in reaching the financial resources.

One of the millennium goals of the United Nation is "to reduce poverty 50% until 2015". Since microcredit is accepted as one of the most effective methodologies in reducing poverty, United Nations declared 2005 as "International Microcredit Year".

Microcredit applications have been successfully carried out in more than 100 countries including Turkey. The Prime Minister H.E. Recep Tayyip Erdoğan supports microcredit project as well. In the frame of microcredit application which has started with the directives of the Prime Minister, "International Conference on Reducing Poverty Through Microcredit" is held in Istanbul in 9-10 June 2003. Prof. Muhammad Yunus who is the father of microcredit was also invited by our Prime Minister to give a speech at the conference.

Turkish Grameen Microcredit Project (TGMP) started in Diyarbakır on 18th of July 2003 with the valuable supports of Prof. Muhammad Yunus and the Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan. Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan has started the microcredit project by giving 6 persons 500 million TL (500 YTL) each and 3 billion TL (3.000 YTL) in total by 6th May 2006, 3.187 very poor women have been given 500 YTL to 3.000 YTL and 3.078.184 YTL in total, by weekly instalments. In the Grameen microcredit application in Turkey, credits are used for about 70 different activities and rate of return of due money is 100%.

The project is executed by Turkish Foundation for Waste Reduction, which I am the president of it, Grameen Trust from Bangladesh and Diyarbakır Governorship. Besides the project manager and area manager from Bangladesh, there are 19 local personnel working in the project.

The amount of the credit is increased every year by the approach of "capital accumulation approach". The top limit of the credit that will be given in 2006 will be 3.000 YTL. The amount of the taken credit will be increased depending on the gained success and potential of the job in the future and eventual goal is to support the poor people who receive the credit, to be able go up to poverty line and start own their small enterprise. Supports in the form of the donations help to develop begging culture and considered to be useless.

What Has Been Done with Microcredit?

Microcredit in Diyarbakır is used in the following various areas:

- ♦ 27% of the women who receive the credit to open shops such as; market, café, tailor shop, hair dresser, stove seller, glass seller, butcher, music shop, electrical equipments, marble shop.
- ♦ 18%; commercial activities like; selling stocks, cooking, selling vegetable and fruit, carpet, pepper and painting equipments.
- ♦ 17%; activities like cow for milk, cow breeding, goat and sheep breeding.

- ♦ 16%; various production activities like; handicrafts, making yoghurt, making cheese, clothing for kids, cooking dessert, making materials for trousseau.
- ♦ 10%; services like; selling beauty materials, renting bicycle, selling sewing machine, washing machine, carrying goods with motorbike, selling ice.
- ♦ 8%; street hawking for selling vegetables, clothing, bread, chocolate, snacks, fish and
- ♦ 4%; agricultural activities like vegetable, cotton and wheat production.

"The Draft Law on Establishing Microfinance Institutions" which I have presented to the GNAT about the legal infrastructure of founding microfinance sector in Turkey, is at the stage of evaluation in GNAT and we hope it will become a law in 2006.

In eliminating terrorist activities, although international relation is very important, one of the main sources of terrorism, pick pocketing, mafia and thievery is unemployment and poverty. In order to prevent them, precautions by only police force is not enough.

In order to find new financial funds for the microcredit project, an art biennial was organized in Ankara between 21st – 30th of November titled "Fighting Poverty in the World". Three Italian and 2 Turk with the total 5 Juror evaluated 1.099 arts that sent from 32 countries by 814 artists and rewarded 5 of them in the category of "poverty" and 15 of them in " free" category.

Most of the amount of the resource for the project is comprised by donations. The income from the sales of the works of arts that were sent to the art biennial will also be used for the microcredit projects for extremely poor women to have their own job.

Turkey Microcredit Project was the Subject of Various Theses

Microcredit Project in Diyarbakır;

- ♦ Boğaziçi University, Atatürk Institute for Modern Turkish History, in 2004, by Sinem Özer, as MA thesis titled "**Turkey's Experience with Microcredit the New Governmental Strategy**"

- ♦ Marmara University, Institute of Social Sciences, Economics Department, Science of Economical Theories, in 2004, by İkbâl Begüm Kösemen, as MA thesis titled **“Application of Microcredit for the Population Under the Limit of Poverty and the Dimensions in Turkey”**
- ♦ İstanbul University, Institute of Social Sciences, Science of Women Works, in 2005, by Bahar Yiğitbaş, as MA thesis titled **“Microcredit as a Strategy for Fighting Against Women Poverty: Sample of Turkey Grameen Bank Microcredit Project”**
- ♦ In 2005, Microcredit was the subject of an empirical research and it is done by Prof. Dr. Fikret Adaman and Tuğçe Bulut of Boğaziçi University and additionally Tuğçe Bulut examined the analysis of microcredit applications in Türkiye as MA thesis **“Market Economy in the Service of the Society”** in the field of “Modern Society and Global Transformations” at the University of Cambridge in England.

In the questionnaire used for the above mentioned last thesis, women answered the question of **“What is poverty?”** as **“Poverty is not being count as human”**.

Microcredit project is the project to count people as human without any collateral and with 100% rate of return.

I want to thank all of you for your contribution to this conference organized by GNAT and Turkish Foundation for Waste Reduction together.

"The Conference on Reducing Poverty Through Microcredit" was organized in Istanbul in 9th-10th June 2003 by the president of Turkish Foundation for Waste Reduction and Deputy for Diyarbakır Prof. Dr. Aziz Akgul and also The Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan and Prof. Muhammad Yunus attended.

**The Speech of
H.E. Mr. Bülent Arınç
Speaker of the Grand National Assembly
of Turkey
at the Old Senate Hall
in
the Grand National Assembly of Turkey**

Ankara, Turkey
May 15, 2006

Distinguished Participants,

Dear Guests,

I am utmost pleased that poverty that becomes the most basic problems, taking the lead, which threatens peace of human being and our society, is assessed with a scientific approach under the umbrella of Grand National Assembly of Turkey.

I would like to start my address by welcoming our honorable guest Prof. Dr. Muhammad Yunus, who is an example to the world with his initiatives, conducted in struggling against poverty and changed the lives of millions of people.

Distinguished Participants,

I assess that poverty, which occurred in consequence of unbalanced distribution of resources of the world, is the common crime of mankind.

Unfortunately, today we are faced a scene of world that is remarkably stated by an intellectual as "The desires of the rich are purchased with the tears of the poor".

Because of the excessive poverty that is created by non-accession to the most basic essential supplies in many countries, deaths are seen but the circumstances in the developed countries introduce the incredible contradiction.

Today the modern world witnesses the tragedy of people who lost their lives with pain and whose pride is discredited because of the personal ambitions and consumption madness.

When we look history it is recognized that many developed countries rose over the resources of societies where poverty ruined.

Mankind, which is far away to create remedy for the deaths due to malnutrition, can spend trillions of US Dollars for luxury life and weapons that causes mass destruction. The amount of expenditures of luxury life, accepted as ordinary expenses in developed countries, is excessively enough for covering basic food resources of poor people.

Unfortunately, in spite of technology developing with amazing momentum and science, poverty is still the greatest common problem of whole mankind and our country.

I wonder whether whole world is not troubled by the pungent of the pain in the eyes of children who have to face up to starvation, dehydration and poverty when they were born.

On one hand, there are innumerable consumed resources, on the other hand shaded lives. The problem we are discussing is poverty but the issue that should be considered most is the insensitivity of mankind that hurts conscience.

We are happy to host Prof. Dr. Muhammad Yunus, who set out by feeling the heaviness of responsibility that negative circumstances attributed to all of us, served as hope of light for poor people.

I believe that we are in need of utilizing more about experiences of Mr. Yunus, who displays a model that effect whole world with his struggle against poverty and misery.

Micro-credit project which creates great interest in the world, was carried out in our country with the pioneering of Mr. Prof. Dr. Aziz Akgül, one of the most hard working deputies of Grand National Assembly of Turkey, by our government on July 18, 2003.

As a result of great support of Mr. Muhammad Yunus, founder of Banking for the Poor, currently micro credit is being applied in Diyarbakır, taking the lead, Siirt, Şanlıurfa, Van and Batman.

Credits granted is being a hope for our citizens, who deeply experience poverty, from agriculture to stockbreeding, trade to handicrafts.

When I examine the data concerning the project that predominantly women showed intensified interest, the figure that affect me most is the repayment rate of the credits. 98% of the people, utilized micro credit opportunities in worldwide, made repayment and this figure is hundred percent in our country.

This remarkable figure, that shows the appreciation of our poor people, is also displaying that micro credit application is running well.

I would like to thank Mr. Muhammad Yunus, architect of micro credit application, taking the lead, and Mr. Akgül, provided the implementation of project in our country, and the all the ones who pull one's weight on behalf of Grand National Assembly of Turkey and our people.

I believe that this project will relief troubles of many of our poor people to an extend as it is in the world.

Distinguished Guests,

Our Parliament, the highest sublime representation authority of our people, always shows the required sensitivity in the issue of straggling against poverty.

I would like to sincerely congratulate once again Prof. Dr. Aziz Akgül, Deputy for Diyarbakır, taking the lead, who pioneered to organize such a meaningful conference in the issue of alleviation of poverty and all the ones who pull one's weight.

I would like to finalize my words for listening Mr. Muhammad Yunus, become one of the significant persons in the world in struggling against poverty and I greet all of you with my sincere respects.

The First Microcredit Cheque was given by The Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan in the ceremony organized by Deputy for Diyarbakır Prof. Dr. Aziz Akgül in Diyarbakır in 18th of July 2003.

Creating a Poverty Free World

Muhammad Yunus

Speech delivered
at the Old Senate Hall
in the
Grand National Assembly of Turkey

Ankara, Turkey
May 15, 2006

Dear H.E. Speaker of the Grand National Assembly of Turkey and Distinguished Guests,

I am deeply honored to be here in Turkey to receive the prestigious Award from the Grand National Assembly of Turkey. I feel very privileged to have the opportunity to address the Turkish Parliamentarian and distinguished guests and share my experiences with all of you. It is a thrill for me to be a guest in your country again.

I would like to take this opportunity to thank H.E. Mr. Bülent Arıncı, for his invitation to address all of you here at the Grand National Assembly of Turkey.

The last time I was here was in June 2003 at the invitation from H.E. the Prime Minister, Recep Tayyip Erdoğan, when under the leadership of Prof. Aziz Akgül, the Turkish Foundation for Waste Reduction organized an International Conference on Microcredit for the Poor in Istanbul.

After the conference, H.E. Mr. Erdoğan launched the very first Grameen type microcredit program in Diyarbakır, in the southeast of the country, on July 18, 2003.

With the support of the Turkish Government, Grameen Trust, Diyarbakır Governmentship, the Turkish Foundation for Waste Reduction and other all sponsors, we are happy to see that the program has reached more than 3,000 people with microcredit since it began, helping the poorest women in that region to widen their economic opportunities.

Thank you, Mr. Prime Minister. Thank you Mr. Speaker and Prof. Akgül. We are inspired by your leadership and that of your government in the field of fighting poverty.

Fighting Poverty

Fighting poverty is the most urgent task that stands before us today. While the world has seen unparalleled progress, the absolute number of people living in poverty has increased.

At a time when the world as a whole is richer than ever, when we have unprecedented developments in the field of technology and scientific research, more than 1 billion people on the planet today continue to lead lives characterized by malnutrition, ill health and social powerlessness.

But it is not hopeless. I am totally convinced from my experience of working with poor people that they can get themselves out of poverty, if only we give them similar opportunities that we give to others. Poverty is not created by the poor people.

Instead it has been created and perpetuated by the economic and social system that we have designed for the world. We have to see that it is the failure at the top - rather than lack of capability at the bottom - which is the root cause of poverty.

A human being is born in this world fully equipped not only to take care of himself, but also to contribute in enlarging the well-being of the world as a whole. The way to overcome poverty, therefore, is to back to the drawing board and redesign our concepts and institutions. If we do that, the poor themselves can create a poverty-free world - all we have to do is to free them from the chains that we have put around them.

Millennium Development Goals

I was very happy when the United Nations announced the Millennium Development Goal at the United Nations Summit in 2000. The most courageous of these goals is that of halving extreme poverty by 2015. Every country in the world has signed up to this goal. Now we must ensure that we succeed in reaching it. We have less than ten years to achieve this, but we must not fail.

I am excited and happy to share my thoughts and experiences because halving poverty and eventually ending it, is something I believe we can achieve-but only if we want it.

Grameen Bank

I became involved in poverty, because poverty was all around me, and I could not turn away from it. In 1974, I found it difficult to teach elegant theories of economics in the classroom in the backdrop of a terrible famine in Bangladesh. Suddenly I felt the emptiness of those theories in the face of crushing hunger and poverty.

I wanted to do something immediate to help people around me. Not knowing what I could do, I decided to find a way to make myself useful to others on a one-on-one basis, try to help even just one human being to get by another day with a little more ease. That brought me to the issue of poor people's struggle and helplessness in finding tiniest amounts of money to support their efforts to eke out a living.

I was shocked to discover a woman borrowing US \$ 0.25 with the condition that the lender will have the exclusive right to buy all she produces at the price the lender decides. This in my view was a way of recruiting slave labour.

I decided to make a list of the victims of this money-lending "business" in the village next door to our campus. When my list was done it had the names of 42 victims for a total amount of US \$ 27. I could not think of anything better than offering this US \$ 27 from my own pocket to get the victims out of the clutches of the moneylenders.

The excitement that was created among the people by this small action got me further involved in it. The question that arose in my mind was, if one can make so many people so happy with such a tiny amount of money, why not do more of it ?

That is what I have been trying to do ever since. First thing I did was to try to connect the poor people with the bank located in the campus, but it did not work. The bank said that the poor are not creditworthy. In 1976, after all my efforts over several months failed, I offered to become a guarantor for the loans to the poor. I was stunned by the result.

The poor paid back their loans every single time ! But I kept confronting difficulties in expanding the program through the existing banks. Several years later I decided to create a separate bank for the poor, to give loans without collateral. Finally in 1983 I succeeded in doing that. I named it Grameen Bank(GB) or Village bank.

Today, GB gives loans to 6.0 million poor people, 96 per cent women, in almost all the villages in Bangladesh. The bank is owned by the borrowers. Cumulatively, the bank has given out a total loans of about US \$ 5.3 billion, of which US\$ 4.7 billion has been paid back. Repayment rate is 99%. Grameen Bank routinely makes profit.

Financially, it is self-reliant. It stopped taking donor money since 1995, stopped taking loans from domestic market since 1998. Deposits as a percentage of loan portfolio is 113%; if we take into account GB's own resources in addition to deposits, this percentage stands at 135%.

Number of borrowers will reach 8 million by the end of 2006, and 12 million by 2010. All this expansion is taking place with Grameen Bank's own deposits, which expands at a rate to support the expansion of the branch network. New Grameen Bank branches are required to operate with its own money from deposits, and come to breakeven point within the first year of operation.

Grameen Bank gives;

- ♦ Income generating loans,
- ♦ Housing loans,
- ♦ Student loans and
- ♦ Microenterprise loans

to the poor families. It gives interest-free loans to the beggars. It offers attractive savings including pension fund and insurance products for its members.

We have been supporting housing for the poor since 1984. Over 600,000 houses have been constructed with the housing loans averaging US \$ 202. A total US \$ 127 million has been disbursed for housing loans.

We are also supporting education of our members children. Grameen Bank has given scholarships, every year, to the children of Grameen members, with priority on girl children, to encourage them to get better grades in schools.

So far, 23,976 children, at various levels of school education, have received scholarships. Students who succeed in reaching the tertiary level of education are given higher education loans, covering tuition, maintenance, and other school expenses. Until now, 10,000 students received higher education loans.

Many borrowers are moving ahead in businesses faster than others for many favourable reasons, such as, proximity to the market, presence of experienced male members in the family, etc. Grameen Bank provides larger loans, called micro-enterprise loans, for these fast moving members. There is no restriction on the loan size. More than 660,000 members took micro-enterprise loans to support purchasing trucks, power-tiller, irrigation pump, transport vehicle, and river-craft for transportation and fishing are popular items for micro-enterprise loans.

Village Phone Program

We have also innovated in the field of technology for the very poor. As you may know, we are living in an era of remarkable technology innovation. At present, however, only the well off benefit from this, which in turn contributes to the widening of the gap between rich and poor. Unless we devote our energies to bring technology to the poor, in a way that is appropriate for them, they will be left out of the technological revolution.

Grameen's Village Phone Program is an example of how technology can bring powerful change into the lives of the poor. The Village Phone Program brings internet enabled mobile phones to the Grameen borrowers and make them "telephone ladies" in more than half the villages of Bangladesh, in most cases where this service never existed before.

Today, there are over 200,000 telephone ladies selling telephone services in half the villages of Bangladesh. The number of telephone ladies is expected to reach 400,000 by the end of this year, and one million by 2010. Telephone-ladies run in a very profitable business with these phones.

Many of these phones are powered by solar power because electricity does not exist in those villages. We have also begun to provide internet services through mobile phones. Other Grameen companies have been created to bring both information technology and education to the poor people of Bangladesh and build IT capacity in Bangladesh.

Our experience with the Village Phone Program has convinced me that information communications technology (ICT) can change the fate of the poor dramatically, if we can ensure access to ICT for the poor.

Beggars Can Turn to Business

I have long argued that credit should be accepted as a human right. We encourage and support every conceivable intervention to help the poor fight out of poverty. Availability of microcredit to the poor should not discourage or slow down any other interventions, rather it brings better mileage to all other interventions. Microcredit helps all other interventions work better, for example the village phone program described above.

Grameen Bank launched a programme to give loans exclusively to the beggars. We invite them to consider carrying collection of popular consumer items, financed by Grameen Bank, when they go out to beg from the rural households. They can do both begging and selling at their convenience. If their selling activity picks up, they may quit begging altogether.

Nearly 70,000 beggars have already joined the programme, taking a typical loan to a beggar amounts to US \$ 10. We have even given telephone loans to some beggars to turn them into telephone-ladies. If they find it difficult to operate the business, we help them hire someone or go into partnership with someone who can help run the business better.

Ownership of asset plays a very critical role in generating income. We see how Grameen Bank helps people to own income-earning assets, like, land, cows, chickens etc. From telephone-ladies we learnt how mobile phone can be an income-earning asset. We brought this experience to beggars. If a significant number of beggars begin quitting begging, this would be a big demonstration of the inherent capacity of the poor people, even the beggars, to overcome their problems with their own abilities if only financial services are made available to them.

Have the Poor Benefited from Microcredit?

According to Grameen Bank's own internal survey, 56% of its borrower families have crossed the poverty line by 2005, judging this on the basis of ten indicators set by Grameen Bank to track impact of its program on the poor families that it serves such as:

- ♦ The family lives in a house worth at least Tk. 25,000(\$385) or a house with a tin roof, and each member of the family is able to sleep on bed instead of on the floor.

- ♦ Family members drink pure water of tube-wells, boiled water or water purified by using alum, arsenic-free, purifying tablets or pitcher filters.
- ♦ All children in the family over six years of age are all going to school or finished primary school.
- ♦ Minimum weekly loan installment of the borrower is Tk. 200(\$3) or more.
- ♦ Family uses sanitary latrine.
- ♦ Family members have adequate clothing for every day use, warm clothing for winter, such as shawls, sweaters, blankets, etc, and mosquito-nets to protect themselves from mosquitoes.
- ♦ Family has sources of additional income, such as vegetable garden, fruit-bearing trees, etc, so that they are able to fall back on these sources of income when they need additional money.
- ♦ The borrower maintains an average annual balance of Tk. 5,000(\$77) in her savings accounts.
- ♦ Family experiences no difficulty in having three square meals a day throughout the year, i. e. no member of the family goes hungry any time of the year.
- ♦ Family can take care of the health. If any member of the family falls ill, family can afford to take all necessary steps to seek adequate healthcare.

A World Bank study in 1998 reported that 5% of Grameen Bank move out of poverty each year. A recent World Bank study by Shahid Khondkar (2003) shows that micro-credit programs operating in Bangladesh over a long period, have produced a greater impact on extreme poverty than on moderate poverty.

Other studies made on Grameen Bank from different perspectives all show significant impact on its members such as;

- ♦ Increased income,
- ♦ Improved nutrition,
- ♦ Better consumption on clothing,
- ♦ Better housing,
- ♦ Lower child mortality,
- ♦ Lower birth rate,
- ♦ Higher adoption of family-planning practices,
- ♦ Better healthcare,
- ♦ Better access to education for the children,
- ♦ Empowerment of women and
- ♦ Participation in social and political activities.

Microcredit in Bangladesh and Worldwide

Not only is Bangladesh recognized as the birth-place of microcredit, it is also the home of the largest microcredit programs as well as the country with the largest number of such programs. Over 15 million poor borrowers are reached by microcredit in Bangladesh, representing about half of the country's population.

This progress in expanding microcredit, along with significant progress made by Bangladesh in other areas of socioeconomic development, has helped Bangladesh move steadily towards achieving the millennium development goals. If right policies are pursued dedicatedly there is a good chance that Bangladesh will reduce poverty by half by 2015.

How Can We Replicate this Experience in Other Countries?

Grameen philosophy and methodology have spread around the world. Microcredit Summit of 1997 set the goal to reach 100 million poorest families with microcredit by 2005. Although we do not have the final figures, it appears clear from the trend that we have crossed that number by the end of 2005. This is something we should be proud of.

Two new goals have been set by the Summit Campaign for phase II to be achieved by 2015, coinciding with the year set to achieve the Millennium Development Goals. First goal is to ensure that 175 million of the world's poorest families, especially the women of those families are receiving credit for self employment and other financial and business services by the end of 2015.

A second goal of the campaign is to ensure that 100 million of the world's poorest families move from below US\$ 1 a day to above US\$ 1 a day by the end of 2015. With an average of five per family, this would mean that 500 million people would have risen above US\$ 1 a day, nearly completing the Millennium Development Goal on halving absolute poverty.

Grameen Replication Worldwide

Many global initiatives have been established to spread microcredit. Grameen Trust is an international wholesale fund that was created in 1989 to provide support to start Grameen replications in other countries.

Funded by donors to-date, Grameen Trust(GT) has supported 137 programs in 37 countries in Asia and the Pacific, Africa, Latin America and Europe. GT's partner organizations have disbursed US\$ 1.44 billion to nearly 2.9 million poor borrowers through these programs most of whom report 100% repayment rate and 99% of whose members are women.

In a different type of program, Grameen Trust also goes into a country to create a microcredit program directly on the ground with experienced staff from Grameen Bank, under a Build-Operate-Transfer (BOT) contract, as it has done here in Turkey with the support of the Government of Turkey.

The program in Turkey was commenced in 2003 and has reached 3,000 poor families in Diyarbakır province in the southeast of Turkey with microcredit for income generation, creating self employment and income generation opportunities for deprived families. With your support, the program began through two branches, and is now poised to expand to other parts of Turkey, including Van province.

Grameen Trust has supported similar programs in Kosovo, Zambia, Burma and this year, Costa Rica and Guatemala. The program in Kosovo has helped more than 9,000 women rebuild their lives after conflict. Our experience has shown us that the basic Grameen methodology can be adopted and be effective in very widely differing socioeconomic contexts.

How to Expand the Outreach

In addition to programs in the developing world, there are now microcredit programs in the developed world. Microcredit programs in different forms exist in the United Kingdom, France, Norway, Poland and other industrialized countries, which have shown us that, if designed properly, microcredit can be effective in changing the lives of poor people even in advanced economies.

Several hundred organizations operating in North America, Europe and the Newly Independent States (NIS) are listed with the Microcredit Summit every year, and report a collective outreach of 232,675 in 2004.

But there is a lot of catching up to do. Bangladesh is still the only country where microcredit outreach is over 75% of the poor families. In most of the countries it has not even reached 10% of the poor families. To reach the Summit's phase

II goal of 175 million poor families by 2015, and to ensure that 100 million of those who were below US\$ 1 rise above it, each country must reach out to 50% of the poor families within that country. In most of the countries it has not even reached 10% of the poor families. In North America, Europe and NIS countries, outreach to the poorest families stands at about 1% only.

There is no doubt that microcredit can contribute in significant way to poverty reduction.

Why Money is not Available to Microcredit?

If Microcredit is such a sensational idea, how come money is not flowing in to make the growth of outreach happen? I see the following problems:

- ♦ Lack of initiative in creating financial institutions.
- ♦ Absence of leagel framework for creating microcredit institutions.
- ♦ Barriers to MFI accepting deposits.
- ♦ Absence of regulatory framework.
- ♦ Lack of conceptual clarity.

As mentioned above, there is still a number of constraints which prevent micro-credit spreading even more quickly. One of the major constraint is the lack of institutionalization.

Institutionalization of Microcredit

Two major issues are always discussed in connection with the institutionalisation of microcredit. They are:

- ♦ Financing of microcredit and
- ♦ Legal and regulatory framework for integrating microcredit with the national financial system.

Both issues are inextricably connected with each other.

If the issue of appropriate legal and regulatory framework for microcredit institutions is resolved, then the funding issue becomes much easier to address.

Under the policies adopted in Grameen Bank, new branches are financed entirely with deposits mobilised within the locality served by the branch. The response is excellent. A new branch can mobilise more deposits than it needs to finance its loan operation, within the first month. The branch becomes profitable within a maximum of six months.

Grameen Bank can mobilise deposits because it is a formal bank. NGOs cannot take deposits because NGO law does not support it. Microcredit can be funded locally at the village level, provided legal framework is created to allow microcredit programmes (MCP) to accept public deposits.

It is not easy to run large microcredit programmes when the prime source of money is donor money. The paradox of the situation is that many of these NGOs operate within areas where there is plenty of money all around them.

They can easily get to it if only they are allowed. Not only are they not allowed to take public deposits, in some countries they are not even allowed to take savings from their own borrowers. A legal framework to create enabling environment for the NGOs to convert themselves into microcredit institutions will change the whole microcredit scenario.

There are some countries already have microfinance laws in place. Under leadership of Deputy for Diyarbakır, Professor Aziz Akgül, a draft law for microfinance is already under consideration by the Turkish Parliament. I congratulate you for initiating this process, and leading the way for other countries.

If the law is framed in the right way, then it will pave the way for a thriving microfinance sector where all persons in the country will have access to financial services.

It is important to get the law right. If not it can become a burden on microfinance institutions rather than an instrument to facilitate their set up and expansion.

We have developed a supportive microfinance law in Bangladesh which is soon to come into effect. This would be a good document to follow to finalize the microfinance law in Turkey. The main features of this law are as follows:

Creating Microcredit Regulatory Body

By now, all policymakers do recognise that microcredit needs different kind of banking format than conventional banking. Creation of separate legal framework, and a separate Microcredit Regulatory Commission will be the result of that recognition.

It will be an important initial step towards institutionalisation of microcredit. The Banking Regulation and Supervision Agency (BRSA) of Turkey, can play an important role to establish "a Microcredit Regularity Unit" within BRSA. Selection of the first chairman of the unit will be very critical. He or she must have deep understanding of microcredit, and patience and skill for creating an entirely new microfinance sector for Turkey.

Essential Elements in Legal Framework for a Microfinance Institution

The law for creating a microfinance institution(MFI) should have two things in mind. First, it should allow and encourage NGOs to convert one or more units of their microcredit operations into MFIs to test out the formal financial world. The law and the Microcredit Regularity Unit should make sure that the NGOs like the new experience. If NGOs convert more and more of their units into MFIs, this will be a testimony to the success of the new law.

Second, the law should encourage creation of start-up MFIs, without going through the process of being born as an NGO-MCP as a first step, and then converting it into an MFI as a second step.

There should be a clear definition of an MFI so that the law is not misused. The law should state clearly that an MFIs is an institution which primarily serves bottom 50 percent (or bottom 25 per cent, as the case may be), or people earning less than a dollar (or less than two dollars) a day. There should be clear mention that MFIs would give preference to poor women. The law should be flexible enough to allow a part (say, 40 per cent) of the business of MFIs to go outside of strictly microcredit type banking, such as, providing credit for small businesses with or without collateral. The law should allow poor microcredit borrower to grow into borrowing larger loans as her business grows. No microcredit borrower should be forced to leave a MFIs because her loan size has grown bigger over time.

MFIs may provide:

- ♦ Income generation loans,
- ♦ Housing loans,
- ♦ Education loans,
- ♦ Leasing loans,
- ♦ Insurance and
- ♦ Other financial services.

They may offer short term, medium term and long terms loans. Loans should not be restricted to income generation loans only.

Types of Microfinance Institution

The law may give options for several levels of operational areas for MFIs. These levels may be defined by geographical areas such as:

- ♦ Sub-districts,
- ♦ Districts,
- ♦ Provinces or
- ♦ Whatever is appropriate in the context of the country in which it operates.

Defining by geographical areas would not only be convenient administratively, but also more meaningful in terms of making an MFI focus its services to a given area. Local pride may give impetus leading to the success of the MFI. Inter-area competition can also help improvement of efficiency of the MFIs.

Several types of licences can be issued for setting up MFIs: For instance,

- ♦ Type A may allow operation only at the village level or lowest level administrative area.
- ♦ Type B would allow operation within a district or county only.
- ♦ Type C would allow operation within a province or state or division, as the case may be for the given country context.
- ♦ Finally, Type D would allow nationwide operation.
- ♦ The law should encourage creation of single-unit MFIs in rural and urban areas, with the provision that they can gradually add units and expand their operation over time.

Ownership, Paid-up Capital, and Licence Fees

An MFI may be allowed to start with a nominal paid-up capital of, say, US \$ 10,000 for a Type A licence. For a Type B licence it can be US \$ 50,000, for a Type C US \$ 100,000. For a national licence it may be fixed at, say, US \$ 1.0 million.

The above amounts are for illustrative purposes only and can be set as deemed appropriate in the context of the country.

Licence fees should be made the cheapest and other requirements the easiest for Type A MFIs. That is, the licence fee for them should be just a token amount. Fees should get higher and other requirements tougher as the MFIs go for wider geographical coverage.

There should be different types of ownerships structures. Each ownership structure would affect what licence fee would be charged as well as what taxation policy would apply.

(a) An MFI may be set up as a *not-for-profit company* which could be owned;

- (i) Wholly by a for-profit company.
- (ii) Partially owned by for-profit company and partially by poor borrowers
- (iii) Wholly owned by poor borrowers,
- (iv) Partly or wholly by not-for-profit company.

If more than 50% ownership is with the poor borrowers then the licence fee would be the *lowest*. A not-for-profit MFI which is owned wholly by a for-profit organization but not by borrowers may have higher licence fee. Not-for-profit MFIs should *not be taxed*.

(b) An MFI may be set up as a for-profit company.

- (i) A for-profit MFI may be owned fully by a for-profit company or a social entrepreneur,
- (ii) A for-profit MFI may be owned jointly by a for-profit organization and a non-for-profit organization. These types of MFIs would have higher licence fees than not-for-profit MFIs.

For-profit MFIs should be taxed. Type A MFIs i.e. those operating at lowest administrative level may not be taxed regardless of ownership structure.

Licensing Process

a) Licences should be provided after a rigorous quality-check of the microfinance operation of an NGO-MCP. An NGO-MCP can apply for an MFI licence for any level of geographical coverage.

After preliminary scrutiny of the application an NGO-MCP may qualify to be considered for a licence. After this a consultation and orientation process may begin. If the regulatory commission finds everything satisfactory it may grant a licence after the completion of the waiting period.

b) MFIs may be allowed to give agricultural loans and SME loans, but the loans to microcredit borrowers must form more than half of the total loan portfolio.

c) MFIs may be set up as a start-up bank, without any microcredit track record. In such cases, a provisional licence may be issued only for a sub-district level MFI for a year or two. This may be confirmed and upgraded to a higher level licence after reviewing the performance. Direct licence for a higher level MFI may not be issued, for a start-up MFI.

Deposit Mobilization

MFIs should be allowed to take deposits from borrowers as well as from the public. The restriction on the amount that it can mobilize as deposit can be related to the amount of loans outstanding of the MCB. For example, the deposit mobilization may not exceed a maximum of twice the amount of the loans outstanding.

NGO MCPs that are not registered as MFIs should be allowed to mobilize deposits but only from their members and not from the general public. They may be allowed to take borrower deposits until the balance of deposits equals 75 per cent of their outstanding loans.

It is necessary to protect the deposits of the poor against the risk of failure, fraud or mismanagement of MCBs. There should be some arrangement for deposit insurance for deposits mobilized by MCBs to protect the interest of the depositors.

Access to Local and Foreign Grants and Equity

Since the objective of MFIs is poverty reduction, there should be no restriction on MFIs to accept local subsidized or grant funding or foreign grants or equity.

Interest Rate

There should be no restrictive laws limiting the interest rate to be set for MFIs. MFIs may charge interest rate higher than the interest rate charged by commercial banks for their small loans. Microcredit interest rate should not be too far above the commercial bank interest rate. As a thumb-rule I would say that an MFI should try to keep the interest rate within 5 to 10 percentage points above the commercial rate.

If it goes above this limit, it would be entering money-lenders' world, leaving the microcredit world behind. In any case, there should be full disclosure to the borrowers and to the public, of the interest rates being charged and how it is calculated.

The Microcredit Commission should not rush to regulate and overregulate MFIs. As MFIs innovate and develop, they require a flexible and enabling regulatory environment. Keeping in mind that these programs are designed to help the poor, governments should not exert too much control which will discourage MFIs from expanding their operation.

Transforming NGO-MCPs into MFIs will be the only way for self-reliance for the MCPs. Creation of MFIs can strengthen the financial system of a country by filling in a vacuum left by the conventional banks, and give a boost to the emergence of a local level grass-root economy.

The Role of Social Business Enterprises

A principal reason that microcredit has been effective is because it used the market principles to achieve social goals. I have been talking about development of Social Business Enterprises (SBEs) as a new breed of business enterprise whose main goal is to tackle social problems.

Many of the problems in the world remain unresolved because we continue to interpret capitalism too narrowly. In this narrow interpretation we create a one-dimensional human being to play the role of entrepreneur. We insulate him from other dimensions of life, such as, religious, emotional, political dimensions. He is dedicated to one mission in his business life - to maximize profit.

The game of free market works out beautifully with one-dimensional investors and entrepreneurs. We have remained so mesmerised by the success of the free market that we never dared to express any doubt about it. We worked extra hard to transform ourselves, as closely as possible, into the one-dimensional human beings as conceptualized in theory to allow smooth functioning of free market mechanism.

We need to reconceptualize the business world to make sure it contributes to the creation of a humane society, not aggravate the problems around us. We need to recognize two types of businesses and offer equal opportunities to both. These two types of business are:

- ♦ Business to make money, i.e. conventional business, and
- ♦ Business to do good to people, or social business.

Social business enterprises are a new kind of non-loss-non-dividend enterprises which aim at solving social, health, and environmental problems utilizing the market mechanism.

We need to give opportunities to the social business entrepreneurs similar to the institutional and policy support system that the world has built over the years for the conventional businesses. One such new institution to help the social business entrepreneurs will be the creation of "social stockmarket" to bring the social business entrepreneurs and social investors to come in contact with each other and solve the problem of finding investment money for this new type of business.

There are many other things that need to be created, such as:

- ♦ Social venture capital,
- ♦ Social rating agencies,
- ♦ Methodology of evaluating successes and
- ♦ Failures of the social business enterprises,
- ♦ Training social MBAs, etc.

With the economy expanding at an unforeseen speed, personal wealth reaching unimaginable heights, technological innovations making this speed faster and faster, globalization threatening to wipe out the weak economies and the poor people from the economic map, it is time to consider the case of SBEs more seriously than we did ever before.

If we create the right environment, SBEs can take up significant market share and make the market an exciting place for fighting social battles in ever innovative and effective ways.

Poverty Should Find Its Place Only in the Museums

I strongly feel that we can create a poverty-free world. All we need to do is to help each person to unleash the energy and creativity inside him/her. Once this can be done, poverty will disappear very fast. Creation of enabling environment for microcredit programs and social business enterprises will play an important role in this.

I have long argued that poverty should not be part of any civilized society. Poverty deserves only to be in the museums, where small children can see it in the future, and be shocked how we allowed such an inhuman condition to exist for so many people for so long.

I am very excited to be here in Turkey. You have taken a leadership role in fighting poverty in this country through your policies and programs, including the steps you have taken to establish and support microcredit for the poor.

Turkey is a bridge between Asia and Europe. Your leadership in the field of poverty reduction is a beacon for the region as well as the rest of the world. I am deeply honored to share my experiences with all of you here. **I hope Turkey decides to become the first country in the world to declare herself as a poverty-free country.** I know it can be achieved if the people of this country set their minds to it. I look forward to sharing that day with you when that happens.

Thank you.

Final Declaration
of

**"The International Conference on
Poverty Reduction Through
Microcredit"**

which was held on

June 9-10, 2003
in İstanbul

Organized by

Turkish Foundation for Waste
Reduction

- Microcredit, small collateral free loans, is an effective tool to support the poor help themselves out of the poverty. Microcredit has been applied successfully in approximately 110 countries in all continents of the world, including the US and many countries in Europe. Microcredit is recommended as a strategy for poverty alleviation in Turkey, where there is great potential for the implementation of microcredit programmes.
- Microcredit projects should target the poorest people particularly women who are excluded from the formal financial system and have a clear measure for who are the poor.
- The microcredit program should provide convenient services to the poor with easy and quick procedures that clients find easy to understand.
- There should be strong leadership and transparent professional management of programs who will operate independently. A culture of commitment among management and staff has to be encouraged and developed. The organization that will be established for microcredit programmes has to have a clear strategy and management structure which strengthen people's capabilities and knowledge.
- Microcredit programmes from the beginning should strive for sustainability, without which it cannot reach the scale and outreach. Programs should have a sustainability plan from the outset which lays out the conditions in terms of borrowers outreach, loan sizes, growth in portfolio, and pricing policy. The pricing of the service will enable it to cover costs for the programme.
- The Government should undertake to create an enabling environment for the implementation of the microcredit projects, and help to remove obstacles for the implementation of the microcredit programmes. The Government should not be involved in actual operation of microcredit programme. Microcredit programmes should be allowed to determine their own policies and operate independently. When projects are initiated, they should be given the freedom and flexibility to design appropriate methodology and pricing policy, that will enable the programmes to scale up, become sustainable and reach significant numbers of the poor.

- In the implementation of "The Turkish Grameen Microcredit Project" initiated on June 11th 2003 in Diyarbakır with the participation of Prof. Dr. Muhammad Yunus, the architect of microcredit project, it should be considered to collect the one-year microcredit by weekly re-payments adding annually 24% service cost in order to ensure its sustainability for the borrowers.
- Social entrepreneurs, (those interested in solving social problems using market based principles or business models) and members of civil society who are interested investing in microcredit programmes maybe given incentives, e.g tax reductions.
- There should be institutionalized support to microcredit programs and also microcredit programs should be considered part of national financial infrastructure.
- It seems appropriate to reserve 75 million US Dollars of approximately 114 million US Dollars allocated by the World Bank in 2003 for Turkey so as to reduce the social risk, to be used for microcredit programmes.
- It seems appropriate to reserve 50 % of the total sum saved up in the Social Aid and Solidarity Funds in the year 2003 to be used in microcredit programmes.

Points to be considered in the Proposal of Law concerning Microfinance in Turkey:

- There should be a legal framework for microcredit programmes to become Microcredit Banks which can mobilize deposits both from clients as well as licenced to mobilize deposits from the wider public and which can raise funds in the money market. It is important to create the legal space for microcredit programs to begin operations, scale up and become sustainable entities.
- Government should encourage the creation of wholesale funds for financing microcredit programs. Such wholesale funds have been created in Bangladesh and other countries very successfully.
- NGO Microcredit programs should have the permission to mobilize savings from its clients only. A restriction can be placed on the program that mobilized deposits should not exceed the amount of its loans outstanding.

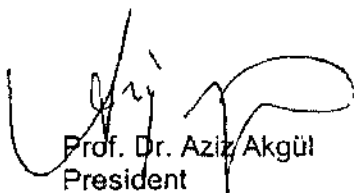
- The Microcredit Bank should also issue financial instruments such as bonds in order to find money in the financial markets.
- The necessary legal frameworks should be established to initiate the functioning of microcredit programmes, to scale them up and to make them sustainable institutions.
- A microfinance regulatory unit should be formed within the "Banking Regulation and Supervision Agency (BDDK)", supervising and facilitating the activities of Microfinance Banks.
- The law for establishment of microfinance banks (MFBs) should be broadly crafted and avoid legislating regulatory issues. It should aim to promote competition, different methodologies, and non subsidized sustainable access to financial services for the poorest.
- The most important consideration is that the law should be designed in such a way that it makes it attractive for the NGOs to convert themselves into formal financial institutions.
- There should be a clear definition of microfinance institutions and their purposes in the law. The law should state clearly that a microfinance institution is one that provides loan to low-income/poor households in order to support their income generation and self-employment activities to improve their living in their community.
- There should be a clear definition of who is the target group of microfinance programmes. The law should state that microfinance programmes would target the bottom 15% of the population according to income level and the other criteria.
- The law may allow creation of microfinance banks with several options in terms of operational areas for MFBs. These levels may be defined by geographical areas such as, villages, sub-districts, districts, provinces, regions and the country, which ever is appropriate in the context of the country in which it operates. Defining by geographical areas would not only be convenient administratively, but also more meaningful in terms of making an MFB focus its services to a given area. Local efforts and pride may give impetus leading to success of the MFB, inter-area competition can also help improvement of efficiency of the MFB's. An MFB

could be set up a **not for-profit company**, (which may be owned by borrowers) MFB could also be set as a **for-profit company**.

- MFBs should be allowed to take deposits from borrowers as well as from the wider public. The restriction on the amount that it can mobilize as savings can be related to the amount of loans outstanding of the MFB e.g. saving mobilization can not exceed a maximum of twice the amount of the loans outstanding.
- When projects are initiated, they should be given the freedom and flexibility to design appropriate methodology and pricing policy, that will enable the programmes to scale up and reach significant numbers of the poor.
- The microfinance sector should strive towards standardization of reporting and transparency. There should be a requirement for annual audit of the MFB.

Prof. Dr. Muhammad Yunus
Executive Trustee
Grameen Bank of Bangladesh

Prof. Dr. Aziz Akgül
President
Turkish Foundation for
Waste Reduction

TOWARDS POVERTY FREE TURKEY

The Conference on **THE ROLE of MICROCREDIT in REDUCING POVERTY and REQUIRED REGULATIONS**

MAY 15, 2006